

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

Навчально-науковий Інститут економіки
Фінансово-економічний факультет

Кафедра економічного аналізу і фінансів

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи
ступеню бакалавр

здобувача Стародубцевої Ксенії Віталіївни

(ПІБ)

академічної групи 072-20-1 (денна форма навчання)

(шифр)

спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»

на тему «Формування і розвиток ринку фінансових послуг в Україні (на прикладі АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»)»

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	ст. викл. Горяча О.І.			
Рецензент	Лежайський П.С.			
Нормоконтролер	Федорова О.Г.			

Дніпро
2024

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри

економічного аналізу і фінансів

(повна назва)

Д.С. Букрєєва

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 2024 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавр

здобувачу Стародубцевій Ксенії Віталіївні академічної групи 072-20-1
(прізвище, ініціали) (шифр)

спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
(код і назва спеціальності)

на тему: «Формування і розвиток ринку фінансових послуг в Україні (на прикладі АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»)»

затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від 31.05.2024р. №515-с

Розділ	Зміст	Термін виконання
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, апробація результатів, публікації, структура роботи	20.05.2024-22.05.2024
Розділ 1	Теоретичні засади щодо формування, розвитку та регулювання ринку фінансових послуг в Україні	23.05.2024-30.05.2024
Розділ 2	Дослідження та аналіз діяльності АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»	31.05.2024-07.06.2024
Розділ 3	Рекомендації щодо способів стабілізації та модернізації ринку фінансових послуг в Україні	08.06.2024-16.06.2024
ВИСНОВКИ		17.06.2024-18.06.2024
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	19.06.2024-23.06.2024

Завдання видано

_____ (підпис керівника)

О.І.Горяча

(прізвище, ініціали)

Дата видачі завдання 06.05.2024 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 24.06.2024 р.

Завдання прийнято до виконання

_____ (підпис студента)

К.В.Стародубцева

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Стародубцева К.В. – Формування і розвиток ринку фінансових послуг в Україні (на прикладі АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК») – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота бакалавра ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». – НТУ «Дніпровська політехніка», Дніпро, 2024.

Мета кваліфікаційної роботи – аналіз і визначення основних напрямів розвитку ринку фінансових послуг в Україні.

У вступі викладено сучасний стан проблеми, обґрунтована актуальність теми, конкретизовано задачі кваліфікаційної роботи, визначено об'єкт і предмет дослідження.

У першому розділі досліджені теоретичні засади щодо формування, розвитку та регулювання ринку фінансових послуг в Україні

У другому розділі досліджено організаційну структуру АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», проведено аналіз його фінансового стану та зроблені висновки щодо формування та використання прибутку банківської установи за 2020-2023 рр.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи досліджені та запропоновані способи стабілізації та модернізації ринку фінансових послуг в Україні в умовах цифровізації та під впливом міжнародного досвіду.

РИНОК ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ, ФІНАНСОВИЙ РИНОК, ФІНАНСОВА
УСТАНОВА, ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ, ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ,
ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ, ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ, ЦИФРОВІЗАЦІЯ.

ABSTRACT

Starodubtseva K.V. - Formation and development of the financial services market in Ukraine (based on the example of JSC «CREDIT-AGRICOLE BANK») - Qualification work on manuscript rights.

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in specialty 072 Finance, Banking and Insurance. – Dnipro University of Technology, Dnipro, 2024.

The purpose of the qualification work is to analyze and determine the main directions of development of the financial services market in Ukraine.

The introduction describes the current state of the problem, substantiates the relevance of the topic, specifies the tasks of the qualification work, defines the object and subject of the research.

The first chapter examines the theoretical foundations of the formation, development and regulation of the financial services market in Ukraine

In the second chapter, the organizational structure of JSC «CREDIT-AGRICOLE BANK» was investigated, its financial condition was analyzed and conclusions were drawn regarding the formation and use of the company's profit for 2020-2023.

In the third section of the qualification work, methods of stabilization and modernization of the market of financial services in Ukraine in the conditions of digitalization and under the influence of international experience are researched and proposed.

FINANCIAL SERVICES MARKET, FINANCIAL MARKET, FINANCIAL INSTITUTION, FINANCIAL INSTRUMENTS, GOVERNMENT REGULATION, FINANCIAL SERVICES, FINANCIAL ANALYSIS, DIGITALIZATION.

ЗМІСТ

ВСТУП	
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ.....	10
1.1. Сутність, структура і основні задачі ринку фінансових послуг..	10
1.2. Нормативно – правові засади державного регулювання ринку фінансових послуг в Україні.....	17
1.3. Теоретико - методичні підходи до аналізу поточного стану і перспектив розвитку ринку фінансових послуг в Україні.....	23
Висновки до розділу 1	31
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ ЗА 2020-2023 рр	34
2.1. Загальна характеристика та фінансові послуги АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ»	34
2.2. Аналіз фінансових показників діяльності АТ«КРЕДІ АГРІКОЛЬ» за 2020 – 2023 рр	39
2.3. Аналіз доходів АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020 – 2023 рр.	42
2.4. Коефіцієнтний аналіз результатів діяльності АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020-2023 рр.	51
Висновки до розділу 2	54
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	57
3.1. Шляхи підвищення рівню ефективності функціонування ринку фінансових послуг	57

3.2. Інтеграція новітніх технологій та міжнародного досвіду в модернізацію фінансових послуг та можливостей в Україні	60
3.3. Прогнозування доходу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ» на 2023-2025 рр	67
Висновки до розділу 3	71
ВИСНОВКИ	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	80
ДОДАТКИ	85

ВСТУП

Актуальність дослідження ринку фінансових послуг України на базі діяльності АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» обумовлена необхідністю розуміти динаміку розвитку та структуру формування ринку фінансових послуг та функціонування на ньому в умовах сучасної економіки. Фінансовий ринок відіграє ключову роль у стимулюванні економічного зростання, забезпечуючи ефективний розподіл фінансових ресурсів між різними секторами економіки. Дослідження ринку фінансових послуг дозволяє визначити шляхи для підвищення ефективності фінансового сектора і його впливу на економіку в цілому. Також, Україна активно прагне інтегруватися в економічний простір ЄС, а вивчення процесів формування та розвитку ринку фінансових послуг сприятиме прискоренню цього процесу і забезпеченню більш швидкому та якісному адаптуванню національного ринку фінансових послуг до європейських стандартів і практик.

На сьогодні, економічне середовище нашої країни перебуває в режимах економічної нестабільності та глобальних криз, фінансовий ринок показує високі показники інфляції та валютних коливань, тому дослідження та аналіз діяльності та становлення ринку фінансових послуг є надзвичайно важливим кроком на шляху до виявлення проблем та пошуку необхідних ефективних рішень для розробки стратегії, що забезпечила б стійкість фінансового сектора.

Мета і завдання дослідження є аналіз і визначення основних напрямів розвитку ринку фінансових послуг в Україні. Розбираючи детальніше необхідно провести аналіз поточного стану ринку фінансових послуг та оцінку структури ринку, виявити чинне регуляторне середовище, оцінити попит та пропозиції на ринку. Це все дозволить отримати комплексне уявлення про стан ринку фінансових послуг в Україні, виявити проблемні зони та перспективні напрями розвитку в майбутньому. Завданнями дослідження виступає досягнення мети дослідження, для чого визначено теоретичні основи формування і розвитку ринку фінансових послуг,

проаналізовано структуру та динаміку ринку фінансових послуг в Україні, досліджено чинне регуляторне середовище, проаналізовано конкурентне середовище на ринку фінансових послуг. Саме ці пункти дозволили отримати комплексне уявлення про стан та перспективи розвитку ринку фінансових послуг в Україні, а також сформулювати конкретні пропозиції для його вдосконалення.

Об'єктом дослідження є ринок фінансових послуг України, що включає дослідження фінансових продуктів та послуг, фінансових інституцій, регуляторні та наглядові органи, сама інфраструктура ринку фінансових послуг, економічні умови та законодавча база. Таким чином, об'єктом дослідження є комплексний аналіз усіх складових, що формують та впливають на ринок фінансових послуг в Україні, з метою розуміння його поточного стану, проблем та перспектив розвитку.

Предметом дослідження виступають теоретико-методологічні та теоретико-методичні підходи до аналізу фінансово-господарської діяльності АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» як суб'єкта ринку фінансових послуг, структури ринку фінансових послуг, його регуляторного середовища, фінансових інструментів та послуг, попиту та пропозиції фінансових послуг в Україні, конкуренції на фінансовому ринку та сучасного стану ринку фінансових послуг. Всі ці аспекти разом формують комплексне уявлення про стан, проблеми та перспективи розвитку ринку фінансових послуг в Україні. Дослідження проводилися в період 2020-2023 рр., завдяки чому можна дослідити сучасну позицію банку в економічному просторі та загалом ринок фінансових послуг в сучасній реальності.

Методи дослідження. Під час практики були задіяні такі методи як статистичний, графічний, абстрактно-логічний, метод структурного та порівняльного аналізу, методи узагальнення результатів та економічний аналіз.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження виступають документи та дані діяльності АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», які відображають фінансово-економічний стан банку та його роль на ринку фінансових послуг.

Прикладна цінність. Практична цінність роботи базується на актуальних результатах економічного та фінансового аналізу сучасного стану ринку та дослідження тенденцій розвитку, що допомогло створити рекомендації щодо вдосконалення та розвитку ринку фінансових послуг України.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження та їхнє практичне значення доповідалися на міжнародній конференції для студентів та молодих науковців в рамках реалізації проєкту ERASMUS Jean Monnet LS: EU Market of Financial Innovations and Unemployment in Financial Sector «Ринок фінансових інновацій та безробіття ЄС: тенденції, виклики та перспективи». (м. Дніпро, 24-26 квітня 2024 р.).

Особистий внесок. Висновки та рекомендації, представлені для захисту, розроблені автором самостійно на основі критичного аналізу літературних джерел і даних фінансової звітності комерційного банку.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і 5 додатків. Загальний обсяг роботи становить 89 сторінок комп'ютерного тексту; робота включає 15 таблиць та 7 рисунків. Список використаних джерел містить 41 найменування.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРИТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

1.1. Сутність, структура і основні задачі ринку фінансових послуг

Ринок фінансових послуг — це система економічних відносин, що виникають між його прямими учасниками при формуванні попиту і пропозиції на специфічний продукт — фінансові послуги, які пов'язані з процесом купівлі-продажу, розподілу та перерозподілу фінансових активів, які знаходяться у власності економічних суб'єктів національної, регіональної і світової економіки. [1]

Ринок фінансових послуг є одним з ключових сфер економічної складової будь-якої держави. З назви ринку зрозуміло, що його головною складовою є фінансові послуги. Розглянемо види існуючих фінансових послуг:

- 1) процеси (видача, обслуговування) з платіжними документами, платіжними картками, дорожніми чеками, кліринг, інші форми забезпечення розрахунків;
- 2) управління фінансовими активами;
- 3) процеси обміну валют;
- 4) залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо подальшого їх повернення;
- 5) фінансова форма лізингу;
- 6) кредитні операції;
- 7) послуги надання гарантій та поручительства;
- 8) перекази коштів;
- 9) накопичення пенсійного забезпечення;
- 10) страхові послуги та процеси;
- 11) торгівля цінними паперами;
- 12) факторинг;

13) інші операції.

Надаються фінансові послуги в фінансових установах, в фінансових інститутах та фізичним особам. Розглянемо різницю та установи детальніше.

Фінансова установа — юридична особа, яка згідно з законом надає одну чи декілька фінансових послуг та яка внесена до відповідного реєстру у порядку, встановленому законом.

Фінансові інститути — юридичні особи, які згідно з ліцензіями і відповідними дозволами держави здійснюють фінансові послуги.[1]

Банківські установи, довірчі товариства, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, страхові компанії, інвестиційні фонди – усі ці установи можна віднести до обох критерій, проте є й характерні установи для кожної категорії:

- 1) до фінансових установ відносяться установи накопичувального пенсійного забезпечення;
- 2) до фінансових інститутів відносяться фондова біржа, валютна біржа, кредитно-гарантійні установи, пенсійні фонди, торгівці цінними паперами.

Розглянемо теоретичну сутність ринку фінансових послуг та його роль в економіці. Для цього розберемо функції, що найбільш повно розкривають суть ринку, а саме:

- мотивоване залучення заощаджень фізичних осіб, приватних компаній, державних установ та іноземних інвесторів, конвертація накопичених коштів у кредитний та інвестиційний капітал;
- організація процесу передачі активів покупцеві та реалізація вартості, втіленої у фінансових активах;
- перерозподіл коштів банку на взаємовигідних умовах для більш ефективного використання;
- забезпечення інвестиційного процесу у сфері фінансових послуг та виробництва, його розширення та залучення капіталу для учасників

економічного циклу, побудованих на основі найбільш ефективних способів використання капіталу в сфері інвестицій;

- вплив на прискорення оборотності капіталу і капіталообігу, що сприяє підвищенню ефективності економічних процесів;
- утворення окремих ринкових цін на певні фінансові активи;
- утворення умов для мінімізації фінансових або комерційних ризиків;
- страхова діяльність;
- операції, що пов'язані з імпортом та експортом фінансових активів;
- фінансові операції, що ґрунтуються на зовнішньоекономічній діяльності та членстві країн у міжнародних фінансово-кредитних організаціях.

Розглянемо структурні елементи ринку фінансових послуг за суб'єктною ознакою на основі фінансових установ та інститутів, які надають різні фінансові послуги базуючись на даних з посібника «Ринок фінансових послуг: теорія і практика» [1].

Ринок банківських послуг. Основні фінансові установи тут - це банки, які займаються відкриттям та веденням різних видів рахунків, розрахунково-касовим обслуговуванням, наданням кредитів, залученням коштів на депозитні рахунки, наданням індивідуальних сейфів у депозитних сховищах, а також операціями купівлі-продажу валютних цінностей, цінних паперів та банківських металів.

Ринок фінансових послуг кредитних спілок. Кредитні спілки забезпечують кредитування (переважно надають споживчі кредити) та інші фінансові послуги фізичним особам, об'єднуючи їх грошові внески. За наявності відповідної ліцензії від Національної асоціації кредитних спілок України, вони можуть залучати внески фізичних осіб на депозитні рахунки з нарахуванням відсотків.

Ринок фінансових послуг ломбардів. Ломбарди пропонують широкий спектр послуг: надають кредити під заставу предметів переважно домашнього вжитку, рухомого та нерухомого майна, цінних паперів, дорогоцінних металів та каменів, а

також виробів з них; здійснюють реалізацію невикуплених виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, цінних паперів, рухомого та нерухомого майна; забезпечують збереження закладеного майна. Клієнтами ломбардів переважно є фізичні особи.

Фінансові послуги в системі гарантування вкладів. Ці послуги спрямовані на забезпечення збереження вкладів фізичних осіб, розміщених в комерційних банках і кредитних спілках. Надаються Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, який гарантує функціонування системи страхування вкладів у комерційних банках. Фонд гарантує відшкодування коштів за вкладом, якщо він недоступний, включаючи суму вкладу і нараховані на них відсотки.

Фінансові послуги на валютному ринку. Включають операції, пов'язані з передачею права власності на валютні цінності. Ці операції поділяються на готівкові та безготівкові і здійснюються в пунктах обміну іноземної валюти або на міжбанківському валютному ринку. Суб'єктами міжбанківського валютного ринку в Україні є учасники, які проводять операції з іноземною валютою для власних потреб або за дорученням клієнта.

Ринок фінансових послуг з лізингу. Послуги фінансового лізингу надаються лізинговими компаніями, які надають нерухомість і рухоме майно в довгострокову оренду з правом подальшого викупу. Ці послуги також можуть надаватися іншими юридичними особами, які не є фінансовими установами, за умови дотримання вимог Закону.

Фінансові послуги з перейняття ризику страховими компаніями. Послуги з прийняття фінансових ризиків страховими компаніями забезпечують інвесторам захист від різних ризиків. Страхова компанія відшкодовує збитки при настанні страхового випадку в розмірі, зазначеному в договорі, за рахунок грошових коштів, сформованих за рахунок страхових премій.

Ринок фінансових послуг недержавних пенсійних фондів. Недержавні пенсійні фонди збирають кошти від своїх співробітників, працівників і підприємств

для забезпечення учасників додатковими пенсійними виплатами в майбутньому. Вони відкривають та ведуть іменні пенсійні рахунки для кожного учасника, інвестують залучені кошти в цінні папери та здійснюють різні виплати з накопичених сум.

Фінансові послуги у сфері будівництва та операцій з нерухомістю. До таких послуг відносяться іпотечне кредитування та фінансові послуги для будівельних фондів. Ці фонди створюються для придбання житла у власність довірителями — фізичними та юридичними особами. Вони включають фонди нерухомості, які діють до моменту виконання всіх зобов'язань перед власниками сертифікатів. В Україні найбільш поширеними є послуги з іпотечного кредитування, які передбачають надання кредитів на купівлю, будівництво, реконструкцію, модернізацію та ремонт під заставу нерухомості. Ці послуги переважно надаються банками і мають середньостроковий характер.

Фінансові послуги у сфері інновацій. Інновація — це кінцевий результат інноваційного процесу, який має соціально-економічну або комерційну ефективність і втілюється у вигляді нових або вдосконалених продуктів. Інноваційні та венчурні фонди, технопарки, інноваційні центри та бізнес-інкубатори фінансують інвестиції та інновації для технологічного переоснащення існуючих компаній, створення нових технологій та робочих місць з метою підвищення конкурентоспроможності виробництва товарів, виконання робіт та надання послуг.

Фінансові послуги міжнародних фінансових організацій та установ. Міжнародні фінансові організації та установи в основному надають інвестиційні та кредитні послуги державним органам, великим компаніям та банкам. Інвестиційні послуги спрямовані на поповнення власних коштів компаній за рахунок залучення нових власників і співвласників, а кредитні послуги покривають тимчасову нестачу фінансових ресурсів. Малі та середні підприємства можуть отримати ці послуги

через українських фінансових посередників або дочірні компанії міжнародних фінансових організацій.

Ринок фінансових послуг професійних учасників фондового ринку. Професійні учасники фондового ринку - це юридичні особи, які мають ліцензію від Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку і провадять різноманітну діяльність на ньому, таку як торгівля цінними паперами, управління активами інституційних інвесторів, депозитарна діяльність та організація торгівлі.

Інвестиційні послуги інститутів спільного інвестування займають особливе місце на цьому ринку. Вони залучають кошти від дрібних інвесторів шляхом емісії інвестиційних паїв та подальшого їхнього інвестування у цінні папери різних емітентів, що дозволяє дрібним інвесторам отримати доступ до тих самих можливостей, що й великі портфельні інвестори.

Ринок допоміжних та супутніх послуг у сфері фінансової діяльності в основному обслуговується аудиторськими та консалтинговими компаніями, фірмами з оцінки майна та антикризового управління. Вони надають широкий спектр послуг, включаючи оцінку майна суб'єктів господарювання, фінансовий аналіз підприємств, консультування з антикризового управління та проектні послуги. [1]

Кожен з ринків не зміг би існувати без споживачів, які мають назву суб'єкти або посередники ринку. Саме вони беруть участь у торгівельних операціях залучаючи різні інструменти ринку. Розглянемо список існуючих суб'єктів фінансового ринку:

- фізичні особи
- юридичні особи
- фінансові посередники

Фінансові посередники в свою чергу поділяються на: банківську систему, небанківські кредитні інститути та контрактні фінансові інститути. Банківська система майже будь-якої країни складається з національного банку, універсальних

банків та спеціалізованих. Говорячи про небанківські кредитні інститути виокремлюють кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії та іпотечні компанії. А до контрактних фінансових інститутів можна віднести такі установи, як страхові компанії, інвестиційні та пенсійні фонди, торговці цінними паперами, довірчі товариства та фінансові установи у будівництві. Кожен з наведених вище суб'єктів має виконувати певні функції, об'єднавши які, ми отримаємо загальні та найважливіші функції всіх фінансових посередників:

- трансформація активів шляхом купівлі одних активів та перетворення на інші;
- здійснення торгівлі фінансовими активами за власні кошти;
- проведення операцій купівлі та продажу фінансових активів від імені клієнтів;
- сприяння в створенні та розміщенні нових фінансових активів на ринку;
- надання консультацій учасникам ринку з питань інвестування;
- допомога з управлінням активами іншим учасникам ринку.

Важливу нішу на ринку фінансових послуг займають самостійні організації, тобто ті фінансові установи, що не мають серед своїх інструментів фінансові послуги, замість них основною діяльністю установ є виконання певних регулятивних послуг, які мають значний вплив на загальний розвиток ринку фінансових послуг. [1]

Кожен учасник ринку фінансових послуг використовує фінансові інструменти для здійснення фінансових операцій.

Фінансові інструменти — це різноманітні фінансові документи, які обертаються на ринку, мають грошову вартість і використовуються для проведення операцій на фінансовому ринку. [1]

Усі фінансові інструменти можна поділити за трьома категоріями:

- 1) фінансові активи;

- 2) фінансові зобов'язання;
- 3) дольові інструменти або інструменти власного капіталу.

На сьогодні, фінансові інструменти, що обертаються в різних сегментах ринку вражають своєю різноманітністю. Розглянемо деякі з них.

Почемо з інструментів ринку банківських послуг та послуг кредитної кооперації. До них належать гроші та розрахункові документи, що обертаються на грошовому. Також до даної ніші відносяться зазначені види цінних металів та каменів, які купуються для формування фінансових резервів і накопичення, а також розрахункові документи та цінні папери, що обслуговують цей ринок. Продукти ринку цінних паперів включають різні види цінних паперів, що обертаються на цьому ринку. Продукти страхового ринку включають страхові послуги, що пропонуються для продажу (страхові продукти), розрахункові документи та певні види цінних паперів, що обслуговують цей ринок. Продукти іпотечного ринку включають цінні папери та документи, що підтверджують право власності на певні види нерухомості. [6]

1.2. Нормативно-правові засади державного регулювання ринку фінансових послуг в Україні

Державне регулювання ринку фінансових послуг передбачає здійснення державою повноцінний комплекс заходів щодо регулювання та нагляду за ринками фінансових послуг з метою захисту інтересів споживачів фінансових послуг та запобігання кризовим ситуаціям. Метою державного регулювання ринку фінансових послуг України є реалізувати єдину та ефективну державну політику у сфері фінансових послуг, захистити інтереси споживачів фінансових послуг, сприяти розвитку та функціонуванню ринків фінансових послуг, створити умови для ефективною мобілізації та розподілу фінансових ресурсів учасників ринку фінансових послуг з урахуванням інтересів суспільства, забезпечити рівні

можливості доступу до ринків фінансових послуг та захищає права учасників, контроль в дотриманні учасниками ринку фінансових послуг вимог законодавства, запобігати монополізації та сприяти розвитку чесної конкуренції на ринку фінансових послуг, контролювати прозорість та відкритість ринків фінансових послуг.

Здійснення державою регулювання діяльності з надання фінансових послуг виконується за допомогою таких дій, як: ведення реєстру фінансових установ та надання ліцензій для діяльності у сфері фінансових послуг, розробка та впровадження нормативно-правових актів, які стосуються фінансових установ, проведення моніторингу фінансових установ, застосування заходів впливу з боку компетентних державних органів, розробка та впровадження додаткових заходів для управління державним регулюванням ринку фінансових послуг.

Базуючись на законах України, головними та спеціально уповноваженими органами виконавчої влади у сфері регулювання ринків фінансових послуг є:

- 1) Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку;
- 2) Національний банк України;
- 3) Антимонопольний комітет України та інші державні органи; [10]

Розглянемо детальніше. Національний банк здійснює нагляд і регулювання банків для забезпечення безпеки та фінансової стабільності банківської системи України. Банківський нагляд надає клієнтам, вкладникам, кредиторам і позичальникам впевненість у стабільній роботі банків, їх здатності своєчасно і повністю виконувати свої зобов'язання. НБУ контролює та регулює діяльність усіх банків України та їхніх закордонних підрозділів, іноземних банків в Україні, а також інших організацій та громадян щодо дотримання Закону України "Про банки і банківську діяльність". [11]

Антимонопольний комітет України та інші державні органи контролюють діяльність учасників ринків фінансових послуг та збирають необхідну та уповноважену законом інформацію від раніше вказаних учасників.

Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку треба дослідити детальніше. Взагалі, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) виконує державну регуляторну функцію згідно з вимогами Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» [2]. Основною метою регуляторної діяльності Комісії є покращення та підвищення ефективності державного регулювання на фондовому ринку, підтримка реалізації єдиної державної політики щодо випуску та обігу цінних паперів, а також захист прав інвесторів та інших учасників фондового ринку. До основних напрямів регуляторної діяльності НКЦПФР належать такі пункти:

- розробка проектів регуляторних актів на ринку цінних паперів;
- прийняття регуляторних актів;
- внесення змін та доповнень до регуляторних актів;
- здійснення аналізу регуляторного впливу регуляторних актів;
- відстеження результативності прийнятих регуляторних актів.[10]

У межах своєї компетенції, Комісія видає ліцензії фінансовим установам для здійснення таких видів діяльності:

1) Торгівля цінними паперами. Здійснюють торгівлю цінними паперами торговці цінними паперами, що були створені у формі господарського товариства, для яких операції з цінними паперами та іншими фінансовими інструментами є виключним видом діяльності, за винятком окремих випадків, передбачених законодавством, а також банки. Професійна діяльність з торгівлі цінними паперами включає такі види ліцензій: брокерська діяльність, дилерська діяльність, андеррайтинг та діяльність з управління цінними паперами.

2) Управління активами інституційних інвесторів, яка здійснюється компаніями з управління активами за винагороду від свого імені або на основі відповідного договору про управління активами, що належать інституційним інвесторам на праві власності.

3) Діяльність з управління іпотечним покриттям – здійснюється управителем іпотечного покриття від свого імені та за винагороду протягом визначеного строку на основі договору про управління іпотечним покриттям.

4) Депозитарна діяльність. Дана діяльність включає діяльність професійних учасників депозитарної системи України та Національного банку України щодо надання послуг із зберігання та обліку цінних паперів, обліку і обслуговування набуття, припинення та переходу прав на цінні папери, а також обмежень прав на цінні папери на рахунках у цінних паперах депозитарних установ, емітентів, депозитаріїв-кореспондентів, осіб, які здійснюють клірингову діяльність розрахункового центру з обслуговування договорів на фінансових ринках, депонентів, номінальних утримувачів, а також надання інших послуг, які за законом мають право надавати професійні учасники депозитарної системи України. Цей вид діяльності передбачає наступні види ліцензій:

- депозитарна діяльність Центрального депозитарію;
- депозитарна діяльність Національного банку України;
- депозитарна діяльність депозитарної установи;
- діяльність із зберігання активів інститутів спільного інвестування;
- діяльність із зберігання активів пенсійних фондів.

5) Діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку здійснюється фондовою біржею та включає створення організаційних, технологічних, інформаційних, правових та інших умов для збирання і поширення інформації про пропозиції цінних паперів та інших фінансових інструментів і попит на них, проведення

регулярних біржових торгів цінними паперами та іншими фінансовими інструментами, централізоване укладання договорів щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів за правилами, встановленими такою фондовою біржею, зареєстрованими у встановленому законом порядку. Ця діяльність може також включати здійснення клірингу та розрахунків за фінансовими інструментами, відмінними від цінних паперів.

б) Клірингова діяльність передбачає визначення зобов'язань, що підлягають виконанню за правочинами щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів, підготовку документів для проведення розрахунків, а також створення системи гарантій виконання зобов'язань за такими правочинами. [10]

В свою чергу, Комісія, відповідно до поставлених завдань, виконує наступні функції:

- 1) забезпечує методологічну підтримку впровадження та розвитку принципів корпоративного управління згідно із законодавством;
- 2) проводить перевірки діяльності емітентів з метою оцінки стану корпоративного управління;
- 3) узагальнює практику застосування законодавства у сфері корпоративного управління.

Говорячи про корпоративне управління, в Україні одним із ключових елементів та передумов успішної діяльності акціонерного товариства є ефективне корпоративне управління, мета якого – досягнення оптимального балансу інтересів усіх зацікавлених сторін: акціонерів, менеджменту, клієнтів, постачальників, кредиторів, держави та суспільства. Корпоративне управління охоплює практично всі сфери діяльності акціонерного товариства: планування, внутрішній контроль, оцінку ефективності виробництва, розкриття інформації та багато іншого. В нашій країні значна частина підприємств обрала акціонерну організаційно-правову форму, тому впровадження кращих стандартів корпоративного управління має велике значення для інвестиційної привабливості та функціонування країни.

Підпорядкованими організаціями Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку є Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України (АРІФРУ) та Національний депозитарій України. Створена в 1998 році АРІФРУ надає організаційну, технічну та ресурсну підтримку регуляторному органу у виконанні завдань, пов'язаних із розвитком інфраструктури фондового ринку України та її відповідності міжнародним стандартам. Основним завданням Державного депозитарного агентства України є забезпечення функціонування єдиної системи депозитарного обліку. Установа створена відповідно до Закону України «Про особливості державної депозитарної системи України та обіг електронних цінних паперів».

Серед організацій, підпорядкованих НКЦПФР, є Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України (АРІФРУ) та Національний депозитарій України. АРІФРУ, засноване у 1998 році, займається організаційною, технічною та ресурсною підтримкою завдань регулятора щодо розвитку інфраструктури фондового ринку України та його відповідності міжнародним стандартам. Основним завданням Національного депозитарію України є забезпечення функціонування єдиної системи депозитарного обліку, відповідно до Закону України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні». Для початку своєї діяльності Центральний депозитарій має зареєструвати в Комісії Правила Центрального депозитарію, які визначають загальний порядок надання послуг, здійснення операцій у системі депозитарного обліку, контроль за депозитарними установами та інші вимоги, визначені Комісією. Ці правила також повинні містити порядок укладення депозитарного договору між депозитарієм та депозитарними установами. Для виконання своїх функцій Центральний депозитарій, за погодженням з Комісією, може виступати засновником та бути учасником (акціонером) юридичних осіб, але не професійних учасників фондового ринку та тих, чия організаційно-правова форма передбачає повну майнову відповідальність засновника.

Правила Центрального депозитарію та зміни до них повинні бути зареєстровані у Комісії згідно з встановленим порядком. Максимальні та мінімальні тарифи на послуги Центрального депозитарію можуть встановлюватися ним за погодженням з Комісією та Антимонопольним комітетом України. Центральний депозитарій зобов'язаний оприлюднювати результати своєї діяльності та структуру власності у визначеному Комісією порядку та строки, а також звітувати про свою діяльність щороку на засіданні Комісії та подавати інформацію про укладені кореспондентські договори з іншими депозитаріями. Щорічний аудит діяльності Центрального депозитарію проводиться відповідно до міжнародних стандартів аудиту та вимог Комісії.

1.3. Теоретико-методичні підходи до аналізу поточного стану і перспектив розвитку ринку фінансових послуг в Україні

Тільки конкурентоспроможний ринок фінансових послуг може вважатися ефективним. Оскільки конкурентоспроможність є ключовим показником ефективності, далі ми розглянемо методичні підходи до визначення ефективності функціонування ринку фінансових послуг через призму його конкурентоспроможності. Згідно з визначенням Т. Марени, конкурентоспроможний ринок фінансових послуг характеризується широким спектром пропонованих послуг, конкурентними цінами, використанням різних фінансових інструментів, високими показниками діяльності фінансових установ та всебічним правовим захистом учасників ринку.[4] Методики для визначення ефективності функціонування ринку фінансових послуг базуються на двох підходах:

- розрахунок індексу;

- розрахунок систематизованого набору певних показників та проведення їх комплексної оцінки.

Перша група методик включає:

1. Методику Всесвітнього економічного форуму, яка визначає індекс глобальної конкурентоспроможності. Цей індекс формується з 113 змінних, згрупованих у 12 перевірюваних показників, включаючи розвиненість ринку фінансових послуг. Показник розвиненості ринку можна розрахувати використовуючи оцінку ефективності (а саме наявність фінансових послуг, доступність, фінансування та можливість доступу до кредитних послуг) та показники надійності та довіри. Дані показники знаходяться на основі офіційної статистики.
2. Методику Всесвітнього економічного форуму, яка розраховує рівень фінансового розвитку. Фінансовий розвиток визначається як сукупність чинників, політик та інституцій, що збільшує ефективність фінансового посередництва, функціонування ринків фінансових послуг, та забезпечення вільного доступу до капіталу і фінансових послуг. Рівень фінансового розвитку країни є пропорційним обсягу фінансових послуг, які надаються на ринку.
3. Методику Міжнародного інституту розвитку менеджменту, яка дає можливість розрахувати рівень розвитку ринку фінансових послуг на основі результатів оцінки певних складових.

До другої групи методичних підходів можна віднести:

1. Методику Світового банку для оцінки стану ринків фінансових послуг. Відповідно до цієї методики, проводиться оцінка ринків фінансових послуг, зокрема фондового сектора та сектору банківських послуг, а також оцінка фінансових установ, включаючи їх ефективність, стабільність, розмір і доступність.
2. Методику Міжнародного валютного фонду (МВФ) та Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР) для оцінки фінансового сектору. Ця методика передбачає оцінку показників фінансової стабільності та фінансового розвитку.

Проте, комплексні методи не єдина можливість для оцінки певних факторів. Окрім наведених вище методів, використовуються деталізовані підходи. Для прикладу, одним з таких оцінок індикаторів фінансової стійкості, що використовується Міжнародним валютним фондом для поточного аналізу діяльності фінансових установ.

Не дивлячись на значні плюси в використанні всіх методів, вони мають і свої мінуси. Головними ймовірними недоліками можна назвати:

- суб'єктивність оцінки.
- обмеженість звітних даних через участь у вибірці недостатньо великої кількості країн.
- важко здійснювати порівняльний аналіз ефективності функціонування ринків фінансових послуг у різних країнах.
- оцінка розвиненості ринку фінансових послуг є лише одним із ключових контрольних показників. [4]

Ефективність функціонування ринку фінансових послуг може визначатися через ефективність або конкурентоспроможність фінансових інструментів, що використовуються на ньому. Спеціалісти зазначають, що критеріями ефективності фінансових інструментів можуть бути: оборотність, ліквідність, дохідність, наявність захисного механізму від потенційних ризиків, інформативність [5].

Оборотність фінансових інструментів означає їх здатність бути об'єктом процесів вільної купівлі та продажу на ринку. Ліквідність фінансових інструментів визначається їх здатністю швидко перетворюватися на готівку або безготівкові кошти без значних втрат для власника. Дохідність фінансових інструментів полягає у їх здатності забезпечувати дохід в формі дивідендів, відсотків або зростання курсової вартості. Оцінка можливого прибутку від використання фінансового інструменту, який базується на аналізі фінансового стану емітента, розміру його прибутку та динаміки дохідності за певний період. Ризикованість визначається

ймовірністю втрат грошових вкладень у фінансові інструменти під впливом негативних факторів. Інформативність фінансового інструменту повинна включати дані про власника, емітента, фінансовий актив, фінансове зобов'язання, строк дії [6]. Крім того, ефективність функціонування ринку фінансових послуг можна визначати рівнем попиту та пропозиції на надані фінансові послуги. Окрім комплексного оцінювання ефективності ринку фінансових послуг, також можна визначати ефективність окремих сегментів ринку. До прикладу, ефективність небанківського сегменту ринку фінансових послуг, як зазначає І. Герасимова, може визначатися рівнем досягнутого соціального ефекту у вигляді покращення матеріального стану, отримання соціальних гарантій, підвищення зручності, економії часу, зменшення ризиків, стимулювання ділової активності, збільшення кількості робочих місць тощо [7]. Говорячи про оцінку стабільності банківського сектору, варто звернутися до коефіцієнтного методу, який базується на обчисленні набору економічних показників із фінансових звітів банків. Завдяки цьому методу можна отримати значну кількість економічних показників, що робить коефіцієнтний аналіз ефективним для всебічного дослідження. Розгорнутий коефіцієнтний аналіз дозволяє детально вивчити стабільність банку та визначити шляхи її забезпечення.

В Україні основним інструментом макропруденційного аналізу є оцінка фінансової стабільності банків на основі розрахунків основних і додаткових індикаторів фінансової стабільності, рекомендованих Міжнародним валютним фондом. За його рекомендаціями, індикатори фінансової стабільності включають показники поточного фінансового стану та стійкості банку, такі як достатність капіталу, якість активів, платоспроможність і рентабельність, ліквідність, чутливість до ринкового ризику, а також рекомендовані індикатори фінансової стійкості та вихідні дані для них. Розглянемо деякі з показників детальніше.

Норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу відображає здатність банку своєчасно і повністю виконувати свої зобов'язання, що виникають

з торгівельних, кредитних або інших грошових операціях. Чим вище показник достатності (адекватності) регулятивного капіталу, тим більшу частку ризику беруть на себе власники банку; і навпаки, чим нижчий показник, тим більшу частку ризику приймають на себе кредитори та вкладники банку. Нормативне значення коефіцієнта достатності (адекватності) регулятивного капіталу (Н2) має бути не менше семи відсотків. Розраховується показник за формулою 1.1 [11]

$$H2 = \frac{PK}{A1*00+A2*1+3Г} * 100\%, \quad (1.1)$$

де PK – регулятивний капітал;

$A1$ – прийняті активи;

$A2$ – активи за мінусом прийнятих активів;

$3Г$ – загальна сума позабалансових зобов'язань.

Платоспроможність відповідає за здатність банківської установи своєчасно і повністю виконувати свої платіжні зобов'язання. Норматив платоспроможності банку – це співвідношення капіталу банку та активів визначає достатність капіталу банку для проведення активних операцій з урахуванням ризиків, властивих різним видам банківської діяльності. Нормативне значення показника не може бути нижчим за 8%. Розраховується норматив платоспроможності (Н3) за формулою 1.2 [13].

$$H3 = \frac{K}{Ap} * 100\%, \quad (1.2)$$

де K – капітал банку;

Ap – активи банку.

Рентабельність — це відносний показник економічної ефективності, що демонструє рівень результативності використання ресурсів і капіталу банку. Для

оцінювання рентабельності не існує абсолютних загальноприйнятих значень, тому що ці показники різко коливаються за галузями. Але зростання показників рентабельності в динаміці є позитивною тенденцією. Загальний рівень рентабельності розраховується за формулою 1.3 [11]

$$P_{\Pi} = \frac{BP}{C} * 100\%, \quad (1.3)$$

де BP – валовий прибуток підприємства;

C – загальна виробнича собівартість.

Говорячи про рентабельність банку, розглянемо дві формули: рентабельність активів (1.4) та рентабельність капіталу (1.5):

$$ROA = \frac{ЧП}{A} * 100\%, \quad (1.4)$$

де $ЧП$ – чистий прибуток;

A – усього активів.

$$ROE = \frac{ЧП}{BK} * 100\%, \quad (1.5)$$

де $ЧП$ – чистий прибуток;

BK – усього власного капіталу.

Норматив ліквідності активів обчислюється як співвідношення різниці між сумою активів установи у вигляді грошових коштів, державних облігацій України та зобов'язаннями установи до мінімального розміру початкового капіталу, визначеного законодавством для відповідного виду професійної діяльності. Комісія встановила, що з 1 січня 2024 року нормативне значення ліквідності активів повинно бути не менше 1. Норматив загальної ліквідності (Н6) розраховується як відношення загальних активів (A) до загальних зобов'язань банку (1.6) [13]

$$H6 = \frac{A}{Z} * 100\%, \quad (1.6)$$

де A – загальні активи;

Z – загальні зобов'язання.

Коефіцієнт чистого стабільного фінансування або NSFR показує необхідний мінімальний рівень ліквідності банку на майбутній період в один рік. Виконання цього стандарту банками сприяє збільшенню використання стабільних та довготривалих джерел фінансування, що допомагає знизити залежність від короткострокових ресурсів. Розраховується за формулою 1.7 [11]

$$NSFR = \frac{ASF}{RSF - НКР} * 100\%, \quad (1.7)$$

де ASF – обсяг наявного стабільного фінансування;

RSF – обсяг необхідного стабільного фінансування;

$НКР$ - величина непокритого кредитного ризику.

Отже, методичні підходи, які можуть бути використані в міжнародній практиці, дозволяють виконувати загальну оцінку рівня ефективності функціонування ринку фінансових послуг, не зосереджуючи всю увагу на окремих складових ринку. Тому, для отримання більш деталізованого уявлення про стан ринку фінансових послуг, доцільно доповнювати комплексні методики вузькоспеціалізованими підходами.

Розглянувши поточний стан банку наступним кроком зазвичай є прогнозування. Що таке прогнозування взагалі?

Прогноз не є точним та кінцевим значенням показника в майбутньому, скоріше це певна мета, яку слід досягти створена на основі результатів минулих періодів. Якщо прогноз невтішний, він спонукає до пошуку нових рішень для уникнення негативних тенденцій. Недостатньо просто обчислити майбутні

показники та чекати певної цифри. Прогноз є основою для постановки цілей і, ймовірно, єдиним способом уникнення невизначеності в майбутньому, окрім гадання та передбачення. Існує багато різних способів прогнозування, та ми розглянемо один конкретний, яким, на мою думку, зручніше користатися – Метод лінійного тренду.

Поняття «тренд» знайоме багатьом. Тренд відображає закономірність зростання або зниження показника з часом. Побудова моделі, яка описує це явище, створює простий і зручний інструмент для прогнозування, не потребуючи складних розрахунків і витрат часу на перевірку значущості та адекватності факторів впливу.

Лінійна модель тренду є найпростішою, інтуїтивно зрозумілою та часто використовується. Вона описує рівномірні зміни показника з часом. З такою моделлю може впоратися кожен, адже для цього достатньо знати стандартні формули Excel. Результатом методу виступає не лише графік, а й рівняння лінії тренду — це формула, що знаходить пряму, яка відповідає даним точкам. Показник надійності апроксимації (R^2) вимірює, наскільки добре лінія тренду узгоджується з даними. Чим ближче R^2 до 1, тим краще лінія тренду відображає дані. Отримане рівняння тренду буде мати такий вигляд:

$$y(x) = a + bx, \quad (1.8)$$

де y — це послідовність значень, які ми аналізуємо (наприклад, продажі за місяцями);

x — номер періоду (порядковий номер місяця);

a — точка перетину з віссю на графіку (мінімальний рівень);

b — значення, на яке збільшується наступне значення тимчасового ряду.[41]

Висновки до розділу 1

Ринок фінансових послуг є необхідною складовою будь-якої економіки, оскільки він відображає взаємовідносини між учасниками щодо попиту та пропозиції на фінансові послуги. Цей ринок охоплює широкий спектр послуг, включаючи обробку платіжних документів, керування фінансовими активами, обмін валют, кредитні операції, страхування, інвестування та інші. Учасники ринку фінансових послуг, такі як банки, страхові компанії, пенсійні фонди та інші фінансові установи, надають різноманітні послуги, від обслуговування рахунків до управління ризиками та інвестування. Ринок фінансових послуг має важливі функції, включаючи залучення та перерозподіл фінансових ресурсів, управління ризиками, стимулювання інвестицій та сприяння ефективному використанню капіталу. Структурні елементи ринку включають різні установи та інститути, такі як банки, страхові компанії, фондові біржі, лізингові компанії тощо, які надають різноманітні фінансові послуги. Послуги ломбардів, гарантовані вклади, валютний ринок, лізинг та інші сприяють розвитку економіки та забезпечують фінансову стабільність. Ринок допоміжних та супутніх послуг також має велике значення, оскільки аудиторські та консалтингові компанії, фірми з оцінки майна та антикризового управління забезпечують необхідну підтримку та консультації. Усі ці аспекти роблять ринок фінансових послуг ключовим інструментом у розвитку економіки та забезпеченні фінансової стабільності країни. Кожен учасник фінансового ринку використовує різні фінансові інструменти для проведення операцій, що сприяє ефективному функціонуванню ринку. Ринок допоміжних та супутніх послуг у сфері фінансової діяльності є необхідною складовою фінансового ринку, що сприяє його розвитку та ефективності. Державне регулювання ринку фінансових послуг в Україні має на меті захист інтересів споживачів та запобігання кризовим ситуаціям. Це досягається шляхом реалізації комплексу заходів з регулювання та нагляду за ринками фінансових послуг. Державне регулювання

ринку фінансових послуг включає комплекс заходів, спрямованих на нагляд та контроль за фінансовими ринками з метою захисту інтересів споживачів та запобігання кризам. Основна мета державного регулювання фінансових послуг в Україні полягає в реалізації ефективної державної політики в цій сфері, забезпеченні захисту інтересів споживачів, сприянні розвитку та функціонуванню фінансових ринків, створенні умов для ефективного розподілу фінансових ресурсів, забезпеченні рівних можливостей доступу до фінансових ринків та захисту прав їх учасників. Також важливими аспектами є контроль за дотриманням законодавства, запобігання монополізації та підтримка чесної конкуренції, а також забезпечення прозорості та відкритості фінансових ринків. Регулювання діяльності з надання фінансових послуг здійснюється через ведення реєстрів фінансових установ, надання ліцензій, розробку та впровадження нормативно-правових актів, проведення моніторингу діяльності фінансових установ та застосування заходів впливу з боку державних органів. Основними органами, що виконують ці функції, є Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Національний банк України та Антимонопольний комітет України. Національний банк України відповідає за нагляд і регулювання банківської діяльності, забезпечуючи безпеку та стабільність банківської системи. Антимонопольний комітет України контролює діяльність учасників ринків фінансових послуг та забезпечує дотримання антимонопольного законодавства. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) виконує регуляторні функції щодо ринку цінних паперів, розробляє та впроваджує регуляторні акти, проводить аналіз та моніторинг їх впливу, а також захищає права інвесторів та інших учасників фондового ринку. Державне регулювання ринку фінансових послуг, зокрема через діяльність Комісії, спрямоване на забезпечення захисту інтересів споживачів та запобігання кризовим ситуаціям. Комісія видає ліцензії фінансовим установам для здійснення різних видів діяльності, включаючи торгівлю цінними паперами, управління активами інституційних інвесторів, управління іпотечним покриттям, депозитарну

діяльність, організацію торгівлі на фондовому ринку та клірингову діяльність. А основні функції Комісії сприяють реалізації єдиної та ефективної державної політики у сфері фінансових послуг, підтримці стабільності фінансового ринку, забезпеченню рівних можливостей доступу до фінансових послуг та захисту прав учасників ринку.

Конкурентоспроможний ринок фінансових послуг є ключовим показником ефективності його функціонування. Методичні підходи до визначення ефективності ринку фінансових послуг зазвичай базуються на розрахунку індексу або систематизованого набору показників, які об'єднуються для комплексної оцінки. Методи розрахунку індексу, такі як методика Всесвітнього економічного форуму, дозволяють оцінити рівень глобальної конкурентоспроможності та фінансового розвитку, використовуючи широкий спектр показників. Систематизований підхід, як, наприклад, методика Світового банку, дозволяє оцінити фінансові установи та ринки з точки зору їх ефективності, стабільності та доступності. Однак, незважаючи на переваги, ці методи мають свої обмеження, такі як суб'єктивність оцінки та обмеженість звітних даних. Крім того, для комплексного аналізу ефективності ринку фінансових послуг також важливо враховувати ефективність окремих фінансових інструментів та сегментів ринку. Говорячи про оцінку ефективності ринку фінансових послуг можна включити різні критерії, такі як оборотність, ліквідність, дохідність, ризикованість та інформативність фінансових інструментів. При цьому, ефективність може бути оцінена як на рівні ринку в цілому, так і на рівні окремих сегментів. Узагальнюючи, ефективність функціонування ринку фінансових послуг визначається його здатністю задовольняти потреби учасників ринку та сприяти розвитку економіки країни.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ ЗА 2020 – 2023 рр.

2.1. Загальна характеристика та фінансові послуги АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»

Акціонерне товариство «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», що з'явилося на українському ринку в 1993 році, є найстарішим іноземним банком в Україні, який надає широкий спектр банківських послуг. Попри це, він вирізняється лідерством в автокредитуванні та активним партнерством з агробізнесом. Банк є частиною міжнародної групи французького Credit Agricole, що входить до ТОП-10 найбільших банків у світі за активами згідно з рейтингом The Banker 2023 і лідирує в страхуванні та управлінні активами на європейському ринку. Перший крок банку в Україні був зроблений у 1993 році, коли в Києві був створений Credit Lyonnais Bank Ukraine однойменною групою Credit Lyonnais. Через 11 років Credit Lyonnais приєднався до групи Credit Agricole та став її частиною. Проаналізувавши розвиненість секторів економіки України, група Credit Agricole визнала високий потенціал українських агрокомпаній і вирішила активно розвивати цей сегмент. Спочатку клієнтами банку були міжнародні компанії, яких Credit Agricole обслуговував по всьому світі. У 2006 році група Credit Agricole придбала Index-Bank, що дало змогу розширити можливості банку та обслуговувати як фізичних осіб, так і бізнес. За роки роботи банк зарекомендував себе як надійна фінансова установа з високою діловою репутацією, підтвердженою рейтингами Fitch в Україні. АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» обслуговує 415 тисяч активних приватних клієнтів (на 2024 рік) і 14 тисяч бізнес-клієнтів (на 2020 рік), серед яких міжнародні компанії, великі українські корпорації, а також представники середнього та малого бізнесу. Регіональна мережа банку охоплює всі області України, включаючи 140

відділень і 300 банкоматів. АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» займає лідерські позиції в автокредитуванні, видаючи кожен третій автокредит в Україні. Банк отримав міжнародний сертифікат ISO 9001 за напрямком автомобільного кредитування, ставши єдиним банком з таким сертифікатом, що гарантує прозорі умови автокредитування та високу якість обслуговування. Діяльність банку поширюється на банківські та фінансові послуги грошового та валютного ринків згідно з банківською ліцензією № 99, виданою Національним банком України 12 жовтня 2011 року, а також за ліцензіями Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, згідно з яким банк має право на здійснення депозитарної, брокерської та дилерської діяльності.

Також, АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» входить до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб як учасник. Так як, Група Креді Агріколь є ключовим партнером французької економіки та однією з найбільших банківських груп у Європі, вона є провідним роздрібним банком у Європі, має найбільший портфель активів в управлінні, займає перше місце у банківському страхуванні та третє місце у проектному фінансуванні в Європі.

Заснована на міцних кооперативних засадах, Група Креді Агріколь налічує 140 000 співробітників та 31 500 директорів у місцевих та регіональних банках. Вона є відповідальним та відкритим банком, який обслуговує 50 мільйонів клієнтів, 8,2 мільйони кооперативних та 1,1 мільйон індивідуальних акціонерів. Завдяки універсальній клієнтоорієнтованій моделі роздрібною банку, що базується на співпраці між роздрібним бізнесом та пов'язаними бізнес-лініями, група Креді Агріколь підтримує проекти своїх клієнтів у Франції та по всьому світу в таких сферах, як страхування, нерухомість, платежі, управління активами, лізинг та факторинг, споживче фінансування, корпоративний та інвестиційний банкінг.

Кожна банківська установа має внутрішні положення, що регулюють діяльність органів. У АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» це стосується правління, наглядової ради та загальних зборів. Правління – це колегіальний виконавчий

орган, що керує поточною діяльністю банку, формує необхідні для статутної діяльності фонди та несе відповідальність за ефективність роботи банку відповідно до принципів і порядку, визначених статутом, рішеннями загальних зборів акціонерів і наглядової ради. Всі питання, за винятком тих, що належать до виключної компетенції загальних зборів акціонерів і наглядової ради, вирішуються правлінням. Члени правління призначаються наглядовою радою за поданням голови правління, у кількості не менше трьох осіб на строк до п'яти років. Голова та члени правління мають право діяти від імені банку без довіреності, представляючи інтереси банку перед будь-якими юридичними та фізичними особами, укладати угоди від імені банку, хоча їхні сфери відповідальності можуть бути обмежені. Правління звітує щорічно, надаючи необхідну інформацію наглядовій раді банку.

Наглядова рада – це орган контролю банку, чия компетенція визначається статутом, положеннями або чинним законодавством України. Рада здійснює контроль за діяльністю правління, захищає права вкладників, інших кредиторів та акціонера, але не бере участі в поточному управлінні банком. Основні цілі наглядової ради включають представництво інтересів і захист прав акціонерів банку, забезпечення ефективної роботи інвестицій, допомогу в реалізації статутних цілей і завдань, аналіз та прийняття методів для реалізації стратегії підвищення прибутковості, ефективності та конкурентоспроможності банку, а також контроль за діяльністю правління. Робота членів наглядової ради регулюється чинним законодавством України або цивільно-правовим чи трудовим контрактом, укладеним з членом наглядової ради. Наглядова рада відповідає за фінансовий стан та діяльність банку. Вона звітує перед акціонером, підсумовуючи результати діяльності, загальний стан банку та заходи, вжиті для досягнення поставлених цілей.

Третім органом управління банку є Загальні збори, які вирішують усі питання в діяльності банку, виключаючи компетенції наглядової ради. Загальні збори

бувають річними, які проводяться не пізніше 30 квітня наступного за звітнім року та скликаються наглядовою радою та позачерговими, такими вважаються усі збори акціонерів, окрім річних. Проводяться усі збори за рахунок власних коштів банку, але якщо загальні збори є позачерговими та ініціатором виступає акціонер, то саме він й оплачує витрати на організацію та підготовку зборів.

АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» також показує активну та інноваційну корпоративну політику щодо соціальної відповідальності та показують вагомі внески в економіку країни. Ця політика заснована на прагматичному підході, який пронизує діяльність всієї Групи та кожного її співробітника. З початку війни і до сьогодні банк підтримує клієнтів, співробітників та суспільство, беручи участь у численних благодійних ініціативах. Наприклад, банк і міжнародна група спрямували 97 млн гривень на придбання медичного обладнання через фонд "Твоя опора". У 2023 році АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» увійшов до списку системно важливих банків країни, що підтверджує його значущість для економіки держави. Банк є стратегічним партнером агробізнесу та лідером автокредитування. З початку війни банк надав аграрним компаніям кредити на суму 2,7 млрд гривень в рамках державної програми «Доступні кредити 5-7-9%», при цьому частка агросектора в корпоративному портфелі складає 50%. Прозорі та якісні умови автокредитування дозволили профінансувати покупку автомобілів на суму 1,9 млрд гривень. Ще одним важливим фактором є угода з ЄБРР та МФК про розподіл ризиків на суму 50 і 40 млн євро відповідно, що спрямована на підтримку критично важливих галузей економіки України, включаючи сільське господарство. У 2024 році банк зосередив увагу на розвитку дистанційних каналів, модернізуючи мережу відділень, а також розвиваючи інтернет-банкінг та власний мобільний додаток.

Говорячи про діяльність банку за показниками в 2023 році, за оцінками Держстату, ВВП в другому кварталі показує зростання на 19,5%, після його зниження у першому кварталі а 10,5%. Цей результат обумовлений низькою базою порівняння, адже найбільшим падінням ВВП зафіксовано в другому кварталі 2022

року та процесом часткового відновлення економіки країни. Третій квартал 2023 року показує, що Україна продовжує відновлювати та покращувати своє економічне зростання, незважаючи на повномасштабну військову агресію. Роздивляючись оцінку Мінекономіки, також бачимо зростання ВВП у вересні 2023 року приблизно на 9,1% порівнюючи з відповідними значеннями в вересні 2022 року, в той час як за січень – вересень 2023 року спостерігається зростання ВВП приблизно 5,3% порівнюючи з минулим періодом. Незважаючи на невизначеність, пов'язану з війною, потенціал для подальшого відновлення економіки залишається обмеженим. Досліджуючи показники інфляції, третій квартал показав продовження стрімкого уповільнення. Це можна помітити також по сповільненню річного виміру ІСЦ, який зменшився до 7,1% у вересні, коли у серпні був 8,6%. До основних факторів впливу на уповільнення інфляції можна віднести ціни на продукти харчування та безалкогольні напої, на які ціни у вересні зменшилися на 0,5% порівнюючи з серпнем, і на 3,7% в серпні порівнюючи з липнем. Висока база порівняння з 2022 року й досі впливає на зміну показника інфляції в 2023 році, проте її ефект майже вичерпаний.

За підсумками перших 8 місяців 2023 року дефіцит зовнішньої торгівлі товарами та послугами досяг майже 24,5 млрд дол. США, порівняно з 14 млрд дол. США за аналогічний період 2022 року. Основною причиною стало збільшення імпорту при зменшенні експорту. За січень-серпень 2023 року експорт товарів скоротився на 12% порівняно з тим самим періодом 2022 року і склав 23 млрд дол. США, тоді як імпорт зріс на 19,5% до 41 млрд дол. США. Говорячи про дефіцит платіжного балансу, бачимо показник в 4,8 млрд дол. США, при тому, що сальдо фінансового рахунку було позитивним і досягло 13,9 млрд дол. США за рахунок чистому надходженню коштів за кредитами від міжнародних партнерів. Зведений платіжний баланс України за 8 місяців 2023 року показав профіцит у сумі 9,2 млрд дол. США. Також, третій квартал 2023 року показав активне втручання Національного банку України в міжбанківський валютний ринок, завдяки чому

було продано майже 7 мільярдів доларів США, що на 37% перевищує показники другого кварталу 2023 року. Проте, незважаючи на це, в жовтні міжнародні резерви України склали 39,7 мільярдів доларів США, що вважається задовільним рівнем для забезпечення фінансування майбутнього імпорту та виконання зобов'язань країни. Та ще однією зміною від НБУ є початок зменшення облікової ставки: у липні вона знизилась до 22%, а в вересні – до 20%. Це стало наслідком стрімкого уповільнення інфляції та змогою забезпечити курсову стійкість.

2.2. Горизонтальний та вертикальний аналіз звітності АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020 – 2023 рр.

Проведемо аналіз фінансових результатів акціонерного товариства «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за період з 2020 по 2023 роки. Станом на 2024 рік АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» посідає третє місце в рейтингу Мінфіну та одинадцяте місце в рейтингу, створеному НБУ. Розглянемо динаміку основних розділів балансу (табл.2.1).

Таблиця 2.1 – Порівняльний аналіз основних розділів звіту про фінансовий стан АТ«КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020-2023 рр., тис.грн

Найменування статті	Рік				Відхилення, %		
	2020	2021	2022	2023 (за 3 квартали)	2021	2022	2023
активи	50 360 045	54 840 517	72 567 726	91 870 442	9	32	27
пасиви	50 360 045	54 840 517	72 567 726	91 870 442	9	32	27
зобов'язання	44 259 303	48 142 016	66 485 267	83 402 170	9	38	25
власний капітал	6 100 742	6 698 501	6 082 459	8 468 272	10	-9	39

Розглянемо склад активів детальніше в табл.2.2. Активи – це рухове та нерухоме майно, земля, запаси та інші цінності, які є власністю фізичних та

юридичних осіб, мають матеріальну вартість та можуть використовуватися для виплат.

Таблиця 2.2 – Порівняльний аналіз активів АТ«КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020-2023 рр., тис.грн.

АКТИВИ	Рік				Питома вага, %			
	2020	2021	2022	2023 (за 3 квартали)	2020	2021	2022	2023
Грошові кошти та їх еквіваленти	13 096 793,0	10 317 866,0	15 592 133,0	29 464 664,0	26,0	18,8	21,5	32,1
Кредити та аванси банкам	4 561 726,0	3 977 742,0	22 709 896,0	31 448 651,0	9,1	7,3	31,3	34,2
Кредити та аванси клієнтам	27 779 293,0	33 796 740,0	27 458 170,0	20 079 912,0	55,2	61,6	37,8	21,9
Інвестиції в цінні папери	3 593 129,0	5 370 487,0	5 278 503,0	9 251 806,0	7,1	9,8	7,3	10,1
Інвестиційна нерухомість	3 109,0	2 745,0	3 515,0	3 436,0	0,006	0,005	0,005	0,004
Відстрочені податкові активи	27 095,0	18 268,0	32 794,0	24 950,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Основні засоби	845 042,0	845 408,0	750 129,0	744 641,0	1,7	1,5	1,0	0,8
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	297 288,0	360 516,0	433 569,0	413 576,0	0,6	0,7	0,6	0,5
Інші фінансові активи	49 934,0	47 119,0	114 205,0	349 583,0	0,1	0,1	0,2	0,4
Інші нефінансові активи	92 130,0	95 904,0	89 908,0	88 945,0	0,2	0,2	0,1	0,1
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам	7 518,0	889,0	584,0	278,0	0,015	0,0016	0,0008	0,0003
Усього активів	50 360 045,0	54 840 517,0	72 567 726,0	91 870 442,0	100	100	100	100

Отже, сукупні активи показують тенденцію до зростання, що може говорити про розширення діяльності банку на ринку, що можна пояснити ростом таких статей як: кредити та аванси клієнтам, грошові кошти та їх еквіваленти та кредити та аванси банкам, які складають найбільшу питому вагу серед усіх статей активу в кожен досліджуваний період. Проте їх частка не є повністю стабільним, адже кредити та аванси банкам та кредити на аванси клієнтам станом на 2023 рік сягнула 34,2% та 21,9% відповідно, коли в 2020 році їх питома вага дорівнювала 9% та 55% відповідно. Грошові кошти та еквіваленти, які є найліквіднішими активами АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» займають більш стабільну позицію показуючи в 2020 році 26%, а через два роки та 9 місяців – 32,1%, враховуючи, що це значення є зростаючим проти 2021 року, ми можемо зробити висновок, що за 2022 та 3

квартала 2023 року платоспроможність та ліквідність банку збільшилась. Стабільні 7%-10% також показує стаття інвестиції в цінні папери.

Перейдемо до другої частини фінансових результатів банку – пасиви. Пасиви – це протилежна активам частина балансу, яка відповідає за джерела формування засобів. Складається пасив банку з зобов'язань та власного капіталу установи (табл. 2.3).

Таблиця 2.3 – Порівняльний аналіз пасивів АТ«КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020-2023 рр., тис.грн

ПАСИВИ	Рік				Питома вага, %			
	2020	2021	2022	2023 (за 3 квартали)	2020	2021	2022	2023
Кошти банків	2 212	13 969	4 743	6 410	0,004	0,025	0,007	0,008
Кошти клієнтів	42 766 641	46 078 279	64 003 382	80 682 930	84,9	84,0	96,3	96,7
Похідні фінансові зобов'язання	14 270	5 024	0	0	0,03	0,01	0	0
Інші залучені кошти	0	484 707	729 319	561 302	0	0,88	1,10	0,67
Поточні податкові зобов'язання	66 724	108 540	0	285 149	0,1	0,2	0,0	0,3
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	124 238	122 094	88 205	156 999	0,2	0,2	0,1	0,2
Інше забезпечення	37 641	45 288	30 578	33 194	0,07	0,08	0,05	0,04
Інші фінансові зобов'язання	273 892	284 830	297 690	306 746	0,5	0,5	0,4	0,4
Інші нефінансові зобов'язання	165 118	221 211	284 183	305 002	0,3	0,4	0,4	0,4
Субординований борг	808 567	780 074	1 040 167	1 064 438	1,6	1,4	1,6	1,3
Усього зобов'язань	44 259 303	48 142 016	66 485 267	83 402 170	87,9	87,8	91,6	90,8
Статутний капітал	1 222 929	1 222 929	1 222 929	1 222 929	2,4	2,2	20,1	14,4
Нерозподілений прибуток	2 570 725	2 433 644	31 220	2 293 566	5,1	4,4	0,5	27,1
Резервні та інші форми Банку	2 226 047	2 929 787	4 834 869	4 866 089	4,4	5,3	79,5	57,5
Інші резерви	81 041	112 141	-6 559	85 688	0,2	0,2	-0,1	1,0
Усього власного капіталу	6 100 742	6 698 501	6 082 459	8 468 272	12,1	12,2	8,4	9,2
Усього зобов'язань та власного капіталу	50 360 045	54 840 517	72 567 726	91 870 442	100	100	100	100

Отже, з таблиці ми можемо зробити висновок, що основним джерелом формування банком ресурсів виступають кошти клієнтів, показуючи найбільшу питому вагу – 85%, 84%, 96% та 96,7% в 2020, 2021, 2022 та 2023 роках відповідно, і якщо їх рівень був стабільним в 2020-2021 рр., то на 2022-2023 рр. питома вага клієнтських коштів становить +/- 96% від усіх пасивів. Статутний капітал за всі три роки є незмінним і показує різке зростання в 2022 році: з 2% протягом 2020-2021 років до 20%, та падіння в 2023 році до 14%. Так як, статутний капітал є додатним та відповідає вимогам, це вказує на якісне управління капіталом та те, що

необхідний рівень ефективності досягнуто. Схожу ситуацію, можемо побачити з резервними та іншими фондами банку, з 4% та 5% в 2020 та 2021 роках частка статті зросла до 79,5% займаючи основне місце в утворенні власного капіталу банку, проте в 2023 можемо спостерігати падіння до 57,5%, що все одно є найбільшою часткою власного капіталу.

Підсумувавши, маємо такі результати: на кінець 2022 та 2023 років рівень активів і пасивів суттєво зріс, перебиваючи зменшення власного капіталу на 9% в 2022 році, що може бути пов'язано з вилученням або розподілом коштів власниками.

2.3. Аналіз доходів АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020 – 2023 рр.

Наступним кроком розглянемо статистичний звіт про прибутки банку. Варто зазначити, що не дивлячись на загальні проблеми в економіці через воєнні дії, вони не змогли суттєво похитнути стабільність банку, який продовжує генерувати високий рівень доходу. Наприклад, на кінець 2022 року чистий банківський дохід становив 6 558 902 тис. грн., що на 60% більше, ніж у 2021 році (рис.2.1).



Рис. 2.1 – Порівняльний аналіз чистого банківського доходу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020 – 2022 рр., тис.грн.

Розглядаючи структуру доходу, видно, що вона складається з чистого процентного доходу, що дорівнює 5 250 246 тис. грн. від загальної суми доходу, чистого комісійного доходу – 681 148 тис. грн., прибутку від торгівлі іноземними валютами та операцій з іноземними валютами та фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток – 600 798 тис. грн. та інших доходів – 26 710 тис. грн. (рис. 2.2).



Рис. 2.2 – Структура чистого банківського доходу
АТ«КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2022 р., тис.грн.

Отже, проаналізувавши рис.2.2. можна зробити висновки, що найбільшу частину банківського доходу займає чистий процентний дохід, який ми і будемо надалі досліджувати, комісійний дохід та прибуток від торгівлі та операційної діяльності з іноземними валютами ділять між собою друге місце в структурі, а найменшу частку займають інші доходи.

Основними складовими доходів банку є процентні та комісійні доходи. Спочатку проаналізуємо дані та зведемо в динаміку процентних витрат і прибутків банку за період 2020-2022 років (табл.2.4).

Таблиця 2.4 – Порівняльний аналіз процентних доходів та витрат АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020-2023 рр., тис.грн

Показник	Рік				Відхилення,%		
	2020	2021	2022	2023 (за 3 квартала)	2021	2022	2023
Усього процентних доходів	3 525 872	3 838 723	7 012 778	7 965 948	9	83	14
Усього процентних витрат	1 148 759	919 774	1 762 532	2 169 582	-20	92	23
Чистий процентний дохід	2 377 113	2 918 949	5 250 246	5 796 366	23	80	10

З таблиці, можу зробити висновок, що на 2022 рік сума процентних доходів зросла на 83% порівняно з минулим періодом, як і витрати, які показували тенденцію до зменшення в 2021 році скоротившись на 20%, але вже через рік зросли на 92% обігнавши рівень витрат 2020 року. Чистий процентний дохід також збільшився на 80% в 2022 році порівнюючи з 2021 р. І ми можемо бачити стабільне зростання показників на майбутні періоди, орієнтуючись на показники 3 кварталу 2023 року. Які показують зростання як загального доходу так і чистого процентного доходу. Розглянемо отримані дані в динаміці на рис.2.3.

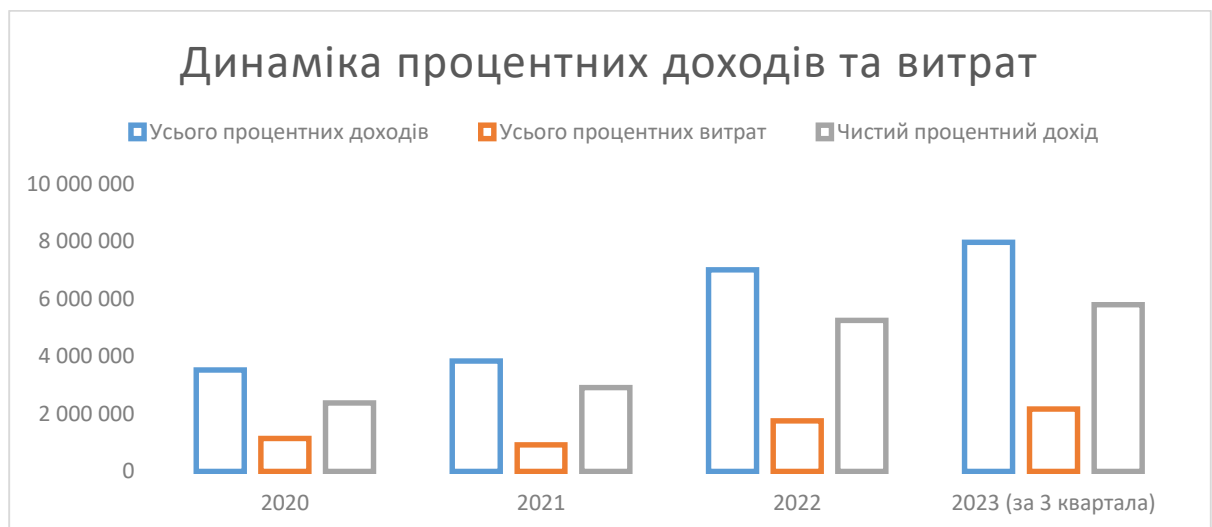


Рис. 2.3 – Динаміка процентних доходів та витрат АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020-2023 рр., тис.грн.

Так як, саме процентні доходи є найсуттєвішою складовою структури доходу, розглянемо їх структуру за період 2020 – 2023 рр. та вплив на фінальні результати банківської діяльності (табл.2.5).

Таблиця 2.5 – Структура процентних доходів АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020-2023 рр., тис. грн.

Найменування статті	Рік				Відхилення, %		
	2020	2021	2022	2023 (за 3 квартали)	2021	2022	2023
1	2	3	4	5	6	7	8
Процентні доходи за фін. активами за амортизованою собівартістю: Кредити та аванси клієнтам	2 874 983	3 178 684	4 054 663	4 206 013	11	28	4
Депозитні сертифікати НБУ	404 093	312 621	2 407 910	2 537 327	-23	670	5
Кореспондентські рахунки у банках	3 833	16 729	120 661	629 646	336	621	422
Цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю	10 751	3 964	10 443	64 084	-63	163	514
Депозити та кредити "овернайт" у банках	0	1 322	2 401	0	-	82	-100
Усього процентних доходів за фін. активами за амортизованою собівартістю	3 293 660	3 513 320	6 596 078	7 437 070	7	88	13
Процентні доходи за фін. активами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід: Цінні папери за СВІСД	232 212	325 403	357 212	501 914	40	10	41
Усього процентних доходів за фін. Активами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	232 212	325 403	357 212	501 914	40	10	41

Продовження табл. 2.5

1	2	3	4	5	6	7	8
Усього процентних доходів, що обчислено із застосуванням методу ефективної ставки відсотка	3 525 872	3 838 723	6 953 290	7 938 984	9	81	14
Процентні доходи за операціями фінансового лізингу	-	-	59 488	26 964	-	-	-55
Усього інші процентні доходи	-	-	59 488	26 964	-	-	-55
Усього процентних доходів	7 051 744	7 677 446	7 012 778	7 965 948	9%	-9	14

Отже, за результатами таблиці, бачимо, що процентні доходи за кредитами та авансами клієнтам стабільно зростали протягом аналізованого періоду, що свідчить про активну кредитну діяльність банку та збільшення процентних ставок, депозитні сертифікати НБУ показують значне збільшення у 2022 році та стабільний зріст за 3 квартали 2023 року, що також є результатом підвищення процентних ставок або змінами в інвестиційній стратегії банку. Процентні доходи за кореспондентськими рахунками у банках значно зросли, що може вказувати на збільшення обсягів залишків на кореспондентських рахунках або вже відомі зміни умов процентних ставок. Процентні доходи за цінними паперами показують значне зростання у 2022 і 2023 роках, що може свідчити про активну інвестиційну діяльність банку або зміну в портфелі цінних паперів. Доходи за депозитами та кредитами "овернайт" показують зростання у 2021 і 2022 роках, але в 2023 році вони відсутні. Загальні процентні доходи за фінансовими активами за амортизованою собівартістю зросли значними темпами, особливо в 2022 році, що вказує на загальне підвищення доходності цих активів. Процентні доходи за цінними паперами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, стабільно зростали, що свідчить про ефективне управління цими активами.

Для наглядності порівняємо процентні доходи з комісійними переглянув їх структуру в табл.2.6

Таблиця 2.6 – Порівняльний аналіз комісійних доходів та витрат АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020-2023 рр., тис.грн

Найменування статті	Рік				Відхилення, %		
	2020	2021	2022	2023 (за 3 квартали)	2021	2022	2023
Комісійні доходи: Розрахунково - касові операції	496 496	578 584	474 544	399 127	17	-18	-16
Комісійні доходи за операціями на валютному ринку	244 325	296 363	285 930	233 825	21	-4	-18
Комісійні доходи за позабалансовими операціями клієнтів	103 231	98 231	72 849	80 562	-5	-26	11
Комісійна винагорода, отримана від страхових компаній	70 229	74 139	65 163	53 048	6	-12	-19
Інші комісійні доходи за операції з клієнтами	27 168	28 553	22 746	11 589	5	-20	-49
Комісійні доходи від кредитного обслуговування клієнтів	16 825	20 816	19 335	15 425	24	-7	-20
Усього комісійних доходів	958 274	1 096 686	940 567	793 576	14	-14	-16
Комісійні витрати: Комісійні витрати за операціями з платіжними картками	167 430	179 920	164 504	167 459	7	-9	2
Розрахунково - касові операції	60 374	75 094	79 237	57 236	24	6	-28
Інші комісійні витрати	22 302	20 264	15 678	11 798	-9	-23	-25
Усього комісійних витрат	250 106	275 278	259 419	236 493	10	-6	-9
Чистий комісійний дохід	708 168	821 408	681 148	557 083	16	-17	-18

Отже, в період з 2020 по 2021 рік спостерігалось загальне зростання як комісійних доходів на 14%, так і комісійних витрат на 10%, внаслідок чого

збільшився також і чистий дохід, показавши збільшення на 16% порівняно з 2020 роком. Найбільше зростання було за розрахунково-касовими операціями та за операціями на валютному ринку для показника загального комісійного доходу. На 2022 рік бачимо зменшення доходів та витрат по всім статтям, що, скоріш за все, стало наслідком подій в країні. За перші три квартали 2023 року значущих змін не спостерігається, зберігається тенденція до зменшення всіх показників комісійних доходів та витрат.

Окрім загальних показників та показників доходності розглянемо інструменти банку, а саме його кредитний портфель та його ефективність за останні роки. Основними чинниками, що мають вплив на ефективність кредитного портфеля банківської установи, є дохідність і ризик. Взаємозв'язок між цими показниками визначає ефективність кредитної стратегії та, в цілому, кредитної діяльності банку. Як вказує Бугель Ю. головною метою управління кредитним портфелем є досягнення максимальної дохідності при прийнятому рівні ризику. [39]. Для аналізу використаємо такі формули, як коефіцієнт ефективності управління кредитним портфелем (2.1), коефіцієнт кредитної активності (2.2) та коефіцієнт прибутковості кредитних операцій (2.3):

$$EУКП = \frac{DKП - r_0}{PKП} \quad (2.1)$$

де $DKП$ – дохідність кредитного портфеля (відношення процентного доходу до кредитного портфелю);

r_0 – облікова ставка НБУ;

$PKП$ – ризик кредитного портфеля (відношення резерву до кредитного портфеля).

$$Ka = \frac{Kп}{A} * 100\% \quad (2.2)$$

де K_n – кредитний портфель банку;

A – загальні активи.

$$K_{пп} = \frac{ПД-ПВ}{K_n} \quad (2.3)$$

де $ПД$ – процентні доходи банку;

$ПВ$ – процентні витрати банку;

K_n – кредитний портфель банку.

Проаналізуємо ефективність кредитного портфеля АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» в табл. 2.7 та розглянемо його динаміку.

Таблиця 2.7 – Ефективність управління кредитним портфелем АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020-2023 рр., тис. грн.

Показник	2020	2021	2022	2023 (за 3 квартали)
Активи	50 360 045	54 840 517	72 567 726	91 870 442
Кредити та аванси клієнтам	27 779 293	33 796 740	27 458 170	20 079 912
Процентні доходи	3 525 872	3 838 723	7 012 778	7 965 948
Процентні витрати	1 148 759	919 774	1 762 532	2 169 582
Доходність кредитного портфелю, %	12,7%	11,4%	25,5%	39,7%
Облікова ставка НБУ, %	6,0%	9,0%	25,0%	15,0%
Резерви	1 963 331	2 344 616	6 272 741	7 340 598
Ризик кредитного портфелю, %	7,1%	6,9%	22,8%	36,6%
Коефіцієнт ефективності управління кредитним портфелем	0,95	0,34	0,02	0,67
Коефіцієнт кредитної активності	0,55	0,62	0,38	0,22
Коефіцієнт прибутковості кредитних операцій	0,09	0,09	0,19	0,29

Аналізуючи таблицю, маємо такі висновки:

1. Доходність кредитного портфеля зросла з 11,4% у 2021 році до 39,7% у 2023 році, що є дуже гарним результатом і може бути наслідком

збільшення процентних доходів і підвищенням облікової ставки НБУ. Результатом таких показників є ймовірне збільшення прибутку банку з хорошої сторони та зростання ризику неповернення кредитів – з поганої.

2. Ризик кредитного портфеля показував відносну стабільність протягом 2020-2021 років, але вже в 2022 року він значно змінився, досягнувши 22,8%, а в 2023 році знову зріс до 36,6%. Це збільшення ризику негативно впливає на діяльність банку, адже змушує створювати резерви для покриття можливих втрат, що буде знижувати прибутковість кредитних операцій. Проте, при збільшенні ризику, за результатами аналізу збільшується й коефіцієнт прибутковості кредитних операцій, причиною чого може виступати збільшена процентна ставка, яка впливає на зростання доходу банку від кредитних операцій.
3. Звертаючи увагу на показник ефективності управління кредитним портфелем, варто зазначити його нестабільність та сильні коливання протягом всіх періодів. Якщо в 2020 році він показував 0,95, то в 2021 різко знизився до 0,34 та до 0,02 у 2022 році, що має свій негативний вплив на показник стабільності банку.
4. Також варто зазначити, що не дивлячись на збільшення дохідності кредитного портфеля та коефіцієнта прибутковості, коефіцієнт кредитної активності показує зменшення з 2021 року, в якому значення зросло до 0,62 (порівняно з 0,55 – 2020 року) до 0,38 та 0,22 в 2022 та 2023 відповідно.

Дослідивши інструменти та результати їх користування, неможливо обійти стороною тих, хто цими інструментами користується – клієнтів, адже саме вони є основним джерелом доходів для банків через депозити, кредити, комісії за обслуговування, тощо. Зростання або зменшення кількості клієнтів впливає на прибутковість банку та його репутацію. Тому, розглянемо зміни в клієнтській базі банку на рис2.4.



Рис. 2.4 – Динаміка кількості клієнтів
АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020-2023 рр.

З 2020 року до 2022 ми можемо спостерігати тенденцію до зменшення кількості клієнтів банку на 62 000, що є причиною зменшення комісійних доходів, на що було вказано вище. Проте 2023 рік показав стрімке збільшення кількості клієнтів, що позитивно сказалося на загальному стану банківської установи.

2.4. Коефіцієнтний аналіз результатів діяльності АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020 – 2023 рр.

Розглянувши фінансову звітність банку в пункті 2.2, ми дослідили рівень капіталу, і беручи до уваги значення за 2022 та 3 квартали 2023 років, можна сказати, що АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» має задовільний рівень капіталу, порівнюючи з нормою НБУ, норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу в 2022 році дорівнює 18,8% (мінімально допустиме значення – 10%), а норматив достатності (адекватності) основного капіталу 2022 року дорівнює 15,9% (мінімально допустиме значення – 7%), що говорить про сильну капіталізацію банку (табл.2.8).

Таблиця 2.8 – Порівняльний аналіз показників достатності капіталу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020-2022 рр.

Показник	2020	2021	2022	Відхилення, %		Min, %
				2021	2022	
норматив достатності регулятивного капіталу	17,8	15,3	18,8	-2,5	3,5	10
норматив достатності основного капіталу	8,9	8,8	15,9	-0,1	7,1	7

Проводячи дослідження фінансових результатів банку, важливо звернути увагу на ключові характеристики, такі як ліквідність і коефіцієнт чистого стабільного фінансування. Згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності, ці показники використовуються для прогнозування здатності банку своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання. Ліквідність банку визначає наявність коштів для виконання зобов'язань у короткостроковій перспективі, тоді як платоспроможність демонструє забезпеченість коштами на більш довгострокові періоди. Розглянемо ці нормативи на прикладі АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК». На кінець 2022 року коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) склав 229% (мінімально допустиме значення – 100%), а коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR) становив 184% (мінімально допустиме значення – 100%) (табл.2.9).

Таблиця 2.9 – Порівняльний аналіз коефіцієнтів ліквідності та чистого стабільного фінансування АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020-2022 рр., %

Показник	2020	2021	2022
Коефіцієнт покриття ліквідністю	218	152	229
Коефіцієнт чистого стабільного фінансування	-	132	184

Такий рівень показників свідчить про міцну і стійку позицію банку з ліквідності, незважаючи на зовнішні фактори, такі як військові дії в країні. Також, особливу увагу керівництво АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» звертає на такий

показник, як рентабельність чистого капіталу. Розглянемо аналіз даного показника в таблиці 2.10.

Таблиця 2.10 – Порівняльний аналіз рентабельності чистого капіталу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020-2022 рр.

Показник	Рік			Відхилення, %	
	2020	2021	2022	2021	2022
Рентабельність чистого капіталу	25%	38%	1%	13%	-37%

Як було зазначено в розділі 1 для оцінювання рентабельності не існує абсолютних загальноприйнятих значень, тому що ці показники різко коливаються за галузями. Проте зростання показників рентабельності в динаміці є позитивною тенденцією. Проаналізувавши отримані результати, бачимо, що за 2021 рік рівень рентабельності зріс на 13%, проте на кінець 2022 року відсоток показника зменшився на 37%, що вказує на те, що банк віддає більше коштів, ніж отримує, що є наслідком повномасштабного вторгнення на початку 2022 року.

Ще одним важливим показником, що зазначено в 1 розділі є показник платоспроможності банку. Розрахуємо його використовуючи показники активів та власного капіталу банку та проведемо аналіз показника в таблиці 2.11.

Таблиця 2.11 – Порівняльний аналіз платоспроможності АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020-2022 рр.

Показник	Рік			Відхилення, %		min
	2020	2021	2022	2021	2022	
Платоспроможність банку	12%	12%	8%	-	-4%	8%

Таблиця надає дані про платоспроможність банку за роки 2020, 2021 і 2022 років, за 2021 рік платоспроможність банку залишилася на рівні 12%, що свідчить про стабільність показника порівняно з попереднім роком 2020. Проте в 2022 році платоспроможність банку знизилася до 8%, серед причин цього може бути зміна

економічних умов, що призвела до зменшення прибутковості активів банку або до збільшення його ризиків, також можливе зростання кількості неплатоспроможних кредитів та фінансових витрат.

Висновки до розділу 2

Після проведеного аналізу можна зробити наступні висновки. АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» довів свій статус надійної установи на банківському ринку України зі стійкими показниками, що підтверджуються рейтингами та широкою базою клієнтів. Цей французький банк, наслідуючи успішну практику своєї міжнародної групи, успішно розширював свої функції в Україні, зокрема активно співпрацюючи з агробізнесом та лідируючи в автокредитуванні, а пізніше надаючи універсальні банківські послуги.

Крім того, банк володіє чітко визначеною системою корпоративного управління, з правлінням, наглядовою радою та загальними зборами, які спільно забезпечують ефективне функціонування. Правління банку, як керівний орган, відповідає за розробку стратегій, внутрішній контроль та виконання рішень наглядової ради, яка з свого боку забезпечує контроль за діяльністю правління та дотриманням законності та стандартів. Наглядова рада, хоча й не бере безпосередньої участі в управлінні, здійснює контроль та забезпечує дотримання нормативів. Така взаємодія між органами управління сприяє стабільності та успішності банку. Крім основної діяльності, банк активно виступає як соціально відповідальний учасник українського суспільства, підтримуючи різні благодійні ініціативи. Він також визнаний як системно важливий для української економіки та продемонстрував позитивну динаміку фінансових показників протягом розглянутого періоду.

Говорячи про висновки серед фінансових показників, варто відзначити, що за період з 2020 по 2023 роки банк має позитивну динаміку та стабільність, яка виражається в таких підсумках:

- сукупні активи показують тенденцію до зростання, що може свідчити про розширення діяльності банку на ринку.
- найбільшу питому вагу серед усіх статей активу складають кредити та аванси клієнтам, грошові кошти та їх еквіваленти, а також кредити та аванси банкам.
- найбільшим джерелом формування ресурсів банку є кошти клієнтів, які складають велику питому вагу в пасиві.
- статутний капітал та резервні та інші фонди також відображають стабільність та якісне управління капіталом банку.
- динаміка власного капіталу банку за аналізований період є стабільною.
- на основі показників за 2022 рік можна стверджувати, що АТ «КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК» має задовільний рівень капіталу.
- норматив достатності регулятивного капіталу та основного капіталу перевищує мінімально допустимі значення, що підтверджує сильну капіталізацію банку.
- коефіцієнт покриття ліквідністю та коефіцієнт чистого стабільного фінансування на кінець 2022 року свідчать про міцну та високу позицію банку по ліквідності.
- незважаючи на зовнішні чинники, такі як військові події, стабільність банку залишається високою, а чистий банківський дохід зростає на 60% порівняно з 2021 роком.

Банк демонструє значне зростання процентних доходів та доходності кредитного портфеля, що позитивно впливає на його прибутковість. Однак, зростання кредитного ризику та нестабільність ефективності управління кредитним портфелем вимагають від банку створення додаткових резервів, що знижує

загальну прибутковість. Для підтримання стабільності та подальшого зростання банк повинен продовжувати активно управляти ризиками та адаптувати свої інвестиційні стратегії відповідно до змін ринкових умов.

Проте, не дивлячись на те, що дослідження переважно показує, що банк є стабільним, надійним, перспективним і має ефективність функціонування, він все ще має свої мінуси, які, переважно, виникають через складну економічну ситуацію в країні та пасивно працюючий ринок як фінансів, так і фінансових послуг, а також його недостатня стабільність та ефективність; додатковою проблемою виступить недостатня розвинутість державного регулювання ринку фінансових послуг та його суб'єктів.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

3.1. Шляхи підвищення рівню ефективності функціонування ринку фінансових послуг

Сучасна економіка – це важлива частина життя всіх учасників господарської діяльності. Фінансовий ринок України, в якості ключового елемента цього сектору, повинен забезпечити стабільну та ефективну систему функціонування, що підвищить рівень зайнятості населення та створить нові можливості для бізнесу. Ринок фінансових послуг, у свою чергу, є одним із основних механізмів підтримки конкурентоспроможності економіки країни. Розподіл фінансових ресурсів на цьому ринку здійснюється на конкурентній основі, що дозволяє спрямовувати інвестиції в найперспективніші сегменти економіки, стимулюючи її розвиток. Тому для зміцнення ринку фінансових послуг України необхідно вивчити його поточний стан, виявити проблеми та своєчасно визначити основні напрямки розвитку, що загалом впливає на ефективність роботи економіки країни.[17]

Оскільки сучасна фінансово-економічна ситуація в Україні є складною та неоднозначною, пошук шляхів для її стабілізації є надзвичайно актуальним. Виклики, з якими зіштовхується вітчизняний ринок фінансових послуг, можуть мати як позитивні, так і негативні наслідки для цього сектору. Нинішній стан фінансового ринку України характеризується високою нестабільністю, значним вилученням коштів із фінансових установ та слабким фінансовим посередництвом. Війна, пандемія коронавірусу та різкі коливання валютного курсу негативно вплинули на умови на фінансових ринках країни. Крім того, низький рівень фінансової культури та грамотності населення, низька депозитна активність та

високий рівень непрацюючих кредитів пов'язані з недовірою до банків та упередженням щодо нових фінансових продуктів та інструментів.

Відсутність достатніх фінансових ресурсів для задоволення інвестиційного попиту з боку реального сектору економіки є однією з основних проблем українського ринку фінансових послуг. Для її вирішення необхідно створити умови, що сприятимуть залученню внутрішніх фінансових ресурсів, зокрема заохочення населення та «тіньового капіталу» до інвестиційної діяльності, а також забезпечити привабливі умови для іноземних інвесторів.

Ще однією важливою проблемою вітчизняного фінансового ринку є недосконалість законодавства та державного регулювання. Нормативно-правова база, що займає роль регулятора ринку фінансів, не враховує його специфіки, що призводить до її суперечливості та неповноти. Ці фактори призвели до зниження довіри та дестабілізації ринків фінансових послуг. Внаслідок цього національна валюта знецінилася, споживчі ціни зросли, а інфляція прискорилося.

Також в українському фінансовому просторі існує проблема з низькоефективною діяльністю небанківських фінансових посередників та функціонуванням фондового ринку. Наразі обсяги торгів на Українській фондовій біржі залишаються досить низькими, при цьому більш активно торгуються державні цінні папери.[18] Тому для подальшого розвитку фінансового ринку в цілому надзвичайно важливо розвивати фондовий ринок в Україні.[19]

Розглядаючи можливі шляхи вирішення даних проблем, варто звернемо увагу на думку Владислава Білана. Як зазначає В. Білан, для вирішення цієї проблеми необхідно створити умови, що забезпечать більш сприятливі обставини для клієнтів і нададуть компаніям час для адаптації до нового старту восени 2024 року. Наприклад, пропонується зменшити денну процентну ставку до 1%, що може мати негативні наслідки для малих компаній, оскільки ця зміна може призвести до припинення їхньої діяльності. Однак це очистить ринок від багатьох учасників, залишаючи лише конкурентоспроможні установи.

Далі Білан зазначив, що Національний банк України планує впровадити додаткові вимоги щодо оцінки кредитоспроможності позичальників. Це матиме двоякий ефект: процес отримання позики вимагатиме більше часу, але цей крок покращить роботу та забезпечить вищу якість обслуговування. Він також підкреслив, що Національний банк України активно працює над регулюванням діяльності кредиторів, що є важливим кроком, оскільки це допоможе забезпечити прозорі умови на регульованому ринку та чесну конкуренцію, сприяючи ефективному функціонуванню та розвитку ринку. [21]

Підсумовуючи, сьогодні в Україні одними з головних проблем економічного розвитку є нерозвиненість та недосконалість фінансової системи, що виникли внаслідок економічних криз. Це характеризується хронічною незбалансованістю бюджетних доходів та витрат, активним зростанням державної заборгованості, нераціональною структурою бюджетних витрат та неоптимальним рівнем податкових вилючень для формування бюджетів усіх рівнів. [24]

Основні напрями подолання фінансової кризи можуть включати:

- запровадження жорсткого режиму економії у витрачанні бюджетних коштів;
- визначення доцільності фінансування певних соціальних витрат;
- зменшення обсягів позик для покриття недостатнього фінансування державного бюджету;
- вдосконалення інструментів залучення до інвестиційної сфери особистих заощаджень населення;
- оптимізація обсягів податкових надходжень до бюджету та інших сумісних заходів;
- тощо. [23]

Для підвищення ефективності фінансової системи необхідно впроваджувати елементи фінансової та стабілізаційної політики.

Пріоритетними напрямками мають бути оптимізація ефективності фінансування завдань, що належать до компетенції держави та місцевої влади; розвиток страхових механізмів пенсійного забезпечення, медичного обслуговування, страхових принципів фінансування отримання вищої та спеціальної освіти; заохочення комерційного кредитування суб'єктів господарської діяльності; стимулювання розвитку механізмів випуску корпоративних облігацій для внутрішніх та зовнішніх ринків; цілеспрямований розвиток інститутів та інструментів фондового ринку. [22].

3.2. Інтеграція новітніх технологій та міжнародного досвіду в модернізацію фінансових послуг та можливостей в Україні

З початком повномасштабних воєнних дій в 2022 році на території України, владою було ініційовано спробу вступити до ЄС, яку згодом прийняли та надали нашій країні статусу кандидата до вступу, що стало одним з ключових моментів на шляху до подальшої та повної інтеграції в ЄС. Україна має глибокі історичні та культурні зв'язки з Європою і демонструє великий інтерес до досягнень політичної та економічної стабільності, яка існує в країнах-членах ЄС. Країна функціонує як повноцінна президентсько-парламентська демократія з добре організованою державною адміністрацією, що успішно працює навіть у складних умовах війни. В Україні активно розвивається громадянське суспільство, а виборча система показує свою чесність і вільність.[25]

Проаналізувавши процеси реформ у країнах ЄС, можна визначити, що часто під час фінансових криз переважає тенденція до інтеграції нагляду за ринками фінансових послуг у структуру центральних банків. Багато країн Європи з великим фінансовим ринком вирішили об'єднати секторальні органи нагляду в центральних банках, що відповідає потребам сучасних умов глобалізації фінансових ринків.

У контексті ринку фінансових послуг у країнах ЄС важливе значення має державне регулювання, яке після фінансово-економічної кризи змінило свій фокус з національного на наднаціональний рівень. Це передбачає шлях співпраці та координації різних національних органів. Водночас криза розкрила недоліки у системі фінансового нагляду в ЄС, зокрема відсутність єдності у макро- та мікропруденційних політиках як на національному рівні, так і на рівні Європейського Союзу.

Тобто, особливу актуальність набули питання, пов'язані з дослідженням шляхів реформування системи регулювання ринків фінансових послуг у розвинених країнах ЄС. Аналіз процесів реформ в цих країнах є не менш важливим. Узагальнення і систематизація висновків, зроблених під час глибокого аналізу, дозволять впровадити кращі європейські практики національному рівні в Україні для поліпшення системи державного регулювання ринків фінансових послуг в умовах євроінтеграційного процесу.

Глибоке дослідження процесів реформування системи державного регулювання ринків фінансових послуг у країнах ЄС сприятиме впровадженню передових практик регулювання на ринку фінансових послуг в Україні в контексті євроінтеграційних зусиль. Вивчено, що під час фінансових криз часто відбувається інтеграція нагляду за ринками фінансових послуг у структуру центральних банків. Багато країн Європи з високорозвинутими фінансовими ринками вирішили об'єднати секторальні органи нагляду в центральних банках. Зворотного процесу на сьогодні не спостерігається.

Хоча причини і стимули для проведення реформ різні, можна виділити дві основні причини злиття органів нагляду. По-перше, це відсутність ефективної співпраці та вчасної комунікації між різними секторальними органами нагляду. По-друге, зростання потреби у макропруденційному регулюванні через глобалізацію фінансових ринків, оскільки існуюча система не завжди вчасно реагує на системні

ризика. І спосіб вирішення проблеми в вигляді об'єднання секторальних органи нагляду в центральних банках є дійсно актуальним.

Додатково розглянемо фінансовий сектор та рішення колишньої країни-члена ЄС – Великобританію.

Фінансовий сектор Великобританії є одним з найрозвиненіших у світі. Процес становлення Лондона як провідного фінансового центру розпочався ще в XIX столітті, коли він здобув лідерство від Амстердама. Це сприяло зміцненню позицій Великобританії в міжнародній торгівлі, розвитку ринку цінних паперів, збільшенню кількості банків та їхньої присутності по всій країні, а також налагодженню ефективної системи кореспондентських відносин. Наприкінці XIX століття Лондон став головним розрахунковим центром Європи. У першій половині XX століття до початку Другої світової війни Лондон мав статус промислової та фінансової столиці світу, а фунт стерлінгів був основною валютою в міжнародній фінансовій системі.

Сьогодні Лондон пропонує широкий спектр фінансових послуг, включаючи банківські, страхові, управління активами, торгівлю цінними паперами та деривативами, а також різноманітні додаткові послуги, такі як бухгалтерські, юридичні, інформаційні та консалтингові. У Лондоні також розташовані установи державної влади та різні ІТ-компанії. Кластеризація Лондона, у порівнянні з іншими фінансовими центрами, є унікальною. Наприклад, у США адміністративні установи знаходяться у Вашингтоні, а фінансова столиця — у Нью-Йорку, а більшість ІТ-компаній у Сан-Франциско. У Лондоні ж спільне розташування різноманітних установ сприяє їхній більш ефективній співпраці та зручності для клієнтів. [26,27]

Не останню роль в діяльності та покращенні всіх процесів займають цифрові технології та новації. У сучасних умовах цифровізація та впровадження новітніх фінансових технологій стали одним з найважливіших каталізаторів економічного зростання для тих екосистем, які активно їх застосовують. Вони охоплюють усі сфери життєдіяльності суспільства, як виробничі, так і невиробничі. Для ринку

фінансових послуг цифрові трансформації проявляються насамперед у посиленні ролі інформаційно-комунікаційних технологій при прийнятті фінансових рішень суб'єктами економічних відносин. Як зазначає професор П. Шуфель зі школи управління Фрібур, “Фінтех є новою фінансовою галуззю, яка застосовує технології для покращення фінансової діяльності”. [28, с. 32].

Фінансові відносини дедалі більше переходять у цифровий формат. На фінансовому ринку та ринку фінансових послуг з'являються нові гравці, такі як фінтех-компанії, необанки та небанківські організації, що змінює структуру конкуренції у цьому секторі, знижуючи рентабельність традиційної діяльності фінансових посередників та змушуючи їх шукати нові джерела доходів. Водночас загострюється проблема стрімкого збільшення цифрових розривів, що створює загрозу ще більшого відставання країн, що розвиваються, включаючи Україну. Усвідомлення важливості цифрової трансформації та діджиталізації вітчизняної економіки як стратегічного пріоритету було визначено ще у Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки. [29]

Сьогодні це питання залишається надзвичайно важливим, а ефективна організація новітніх трансформацій на ринку фінансових послуг є ключовим фактором модернізації діяльності банків та небанківських фінансових посередників. Це сприяє зміцненню їх конкурентних позицій та забезпеченню стратегічних переваг шляхом залучення ширшої аудиторії користувачів фінансових послуг, роблячи їх більш простими та доступними. Основними цифровими трендами на ринку фінансових послуг у різних його сегментах є використання штучного інтелекту, великих баз даних і технології блокчейн. [30]

Проведемо більш детальне дослідження цих технологій з метою виявлення їхніх переваг для діяльності вітчизняних фінансових посередників. Технологія блокчейн, яка являє собою структуровану базу даних, дозволяє створювати систему з певними правилами побудови ланцюжків транзакцій і доступу до інформації, виключаючи ймовірність крадіжки, шахрайства, порушення майнових прав чи

інших протиправних дій. Інформація, що зберігається в блокчейні, залишається там назавжди, зберігаючи як кінцевий стан, так і всі попередні. Завдяки цим перевагам блокчейн підвищує рівень кібербезпеки у фінансовій системі та окремих фінансових установах, сприяючи їх відновленню та реорганізації. За оцінками експертів PwC, до 2030 року блокчейн-технології забезпечать зростання світової економіки на 1,7 трлн доларів США. [31].

Однією з перших серед європейських країн технологію blockchain впровадила банківська група з Іспанії, що дозволило їй значно прискорити процеси переказу грошей без посередників і забезпечити прозорість цих операцій. Крім того, ця технологія стала основою для платіжної системи One Pay FX, розробленої групою Santander, яка спрямована на оптимізацію платежів між Європою та Південною Америкою. [32, с. 120].

Щодо великої бази даних та штучного інтелекту, перші об'єднують структуровані і неструктуровані дані величезних обсягів, а також технології їх обробки і використання, методи пошуку необхідної інформації у великих масивах. Штучний інтелект, у свою чергу, передбачає створення і використання інтелектуальних машин та програмного забезпечення, здатних виконувати творчі функції. Для фінансових посередників їхнє використання дозволяє:

1. Виявляти нові категорії споживачів фінансових послуг та розробляти максимально персоналізовані продукти, що відповідають їхнім потребам.
2. Працювати на випередження та надавати максимально персоналізований сервіс, оптимізуючи при цьому витрати.
3. Удосконалювати контроль над системами інформаційної безпеки та захисту від шахрайства й інших зловживань.
4. Розробляти різноманітні фінансові додатки та програмні сервіси.
5. Розробляти моделі прогнозування кредитних ризиків.

Загалом покращення співпраці фінансових посередників та їхніх клієнтів забезпечується завдяки доступу до послуг 24/7. Для цього багато фінансових

установ починають створювати та вже застосовують чат-боти для оптимізації витрат та підвищення якості обслуговування клієнтів. Основні переваги чат-ботів як технологій штучного інтелекту для фінансових посередників включають:

1. Оптимізацію людських ресурсів та економічну ефективність, оскільки чат-бот може вести бесіду з необмеженою кількістю клієнтів і відповідати не лише на стандартні, а й на складні запитання
2. Миттєве реагування на звернення та швидка відповідь. Чат-боти витрачають менше секунди для обробки запитання та формування відповіді. Крім того, їхні функціональні характеристики дозволяють вести кілька діалогів одночасно у будь-який момент часу.

Водночас, як і будь-яка технологія, чат-боти мають свої недоліки, до яких Н. Демчишак та Р. Гудима відносять:

- невміння імпровізувати, тобто вести розмову, якщо вона виходить за межі запрограмованого алгоритму.

- нездатність розпізнавати й оцінювати сарказм, що може бути проблематичним у взаємодії з клієнтами, оскільки люди часто висловлюються неоднозначно, вкладаючи в слова прихований зміст. Навіть найпрогресивніші боти зі штучним інтелектом не можуть зрозуміти людський сарказм, іронію або гумор, сприймаючи отриману інформацію як прямий текст без внутрішнього контексту.

- ця технологія не підходить для всіх видів бізнесу. Використання чат-ботів може бути ефективним для фінансових установ, які надають такі послуги, як доставка таксі чи їжі, бронювання номерів у готелях, продаж квитків, роздрібна торгівля тощо, де запити клієнтів часто передбачувані та шаблонізовані. [33].

У світі банківські установи зробили крок вперед, почавши застосовувати роботів для економії на витратах праці касирів та інших фахівців, що виконують монотонну технічну роботу. Наприклад, Nordea Bank AB (Швеція) заявив про намір замінити весь свій персонал роботами, а в майбутньому повністю замінити ними операторів телекомунікаційного зв'язку та організувати процеси керування

активами банку на основі сучасних робототехнічних потужностей. [34] У швейцарському банку St. Galler Kantonalbank роботи відповідають за комунікацію з клієнтами, вирішення їхніх питань та ведення бухгалтерської звітності. з клієнтами та вирішення їхніх питань, а також ведення бухгалтерської звітності також відповідають роботи [35].

У США банк JPMorgan Chase використовує робота Persado як копірайтера, а дані зберігає у хмарному сховищі Amazon Cloud. Більше того, станом на 2020 рік близько 90 % американських банків успішно перейшли на використання хмарних сховищ для зберігання даних. [36, с. 120].

Підсумовуючи, можемо сказати, що означені технології є перспективними і можуть активно використовуватися у сфері надання фінансових послуг, що підтверджують проведені дослідження. Зокрема, як зазначають експерти, у світі спостерігається зростання кількості користувачів фінансових сервісів. Це стало можливим завдяки стрімкому розвитку технологій та їх впровадженню в різних галузях і сферах. Особливо активний розвиток демонструє необанкінг, яскравим прикладом якого в Україні є Monobank. Пандемія та карантинні обмеження суттєво збільшили використання цифрових і онлайн-каналів клієнтами, що прискорило їх розвиток.

В Україні найбільш розвиненими є два напрямки ринку фінансових технологій – мікrokредитування та платіжні послуги через Google Pay і Apple Pay. Крім того, національний платіжний ринок проходить етап адаптації вітчизняних інструментів до європейських стандартів, зокрема відповідно до Директиви про платіжні послуги (PSD2) та інтеграції нових платіжних інструментів і рішень. Згідно з цією директивою, необхідно забезпечити доступ до інформації про залишки на рахунках клієнтів у будь-якому банку, дозволяючи клієнтам використовувати онлайн-сервіси, які отримують консолідовану інформацію про їх платіжні рахунки, за наявності договору між інформаційним і фінансовим

провайдерами. НБУ активно працює над вдосконаленням системи законодавчого регулювання ринку платежів та переказу коштів у цій частині. [37]

Отже, в сучасних умовах цифровізації змінюються підходи до реалізації господарської діяльності фінансових посередників з метою забезпечення конкурентоспроможності та зміцнення ринкових позицій. Для банківських установ, які є найбільшими за обсягами активів на ринку фінансових послуг, доцільно використовувати одну з запропонованих інноваційних стратегій:

1) Стратегія розвитку амбідекстрії – це здатність одночасно або послідовно застосовувати кілька стратегій.

2) Стратегія "руйнівних інновацій" Клейтона Крістенсена – передбачає поділ ресурсів, спрямованих на впровадження інновацій, на три частини: перша – на інновації, пов'язані з новими можливостями, які раніше були недоступні широкому колу користувачів; друга – на заміну старих продуктів новими; третя – на підвищення ефективності виробництва і зниження витрат.

3) Стратегія Toyota – компанія має правило, за яким у кожного співробітника глобальної корпорації є два обов'язки: перший – виконання своєї роботи, другий – пошук ідей для підвищення її ефективності. Ідеї направляються до комітету з інновацій, який функціонує поза корпоративною ієрархією для уникнення бюрократії, і включає трьох типів експертів. Експерт з технологій перевіряє технічну реалізованість проєкту; бізнес-експерт визначає його вигідність; фахівець з інновацій оцінює новизну проєкту. Ідеї, що пройшли всі три рівні перевірки, повідомляють вищому керівництву. [38, с. 238]

3.3. Прогнозування доходу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ» на 2023 – 2025 рр.

В першому розділі даної роботи було розглянуто метод прогнозування, а саме метод лінійного тренду. Як було зазначено раніше, тренд – це загальний напрямок змін даних за певний період. Він може бути зростаючим при збільшенні показників,

стабільним при незмінних показниках або спадним, в випадку зменшення показників. Лінія тренду допомагає визначити цей напрямок і зрозуміти загальну поведінку показників протягом коротко- або довгострокового періоду. Основною функцією тренду є надання ясного розуміння загальної тенденції в даних, що допомагає аналізувати минулі показники та прогнозувати майбутні зміни. Жодний банк не може працювати без задовільного рівню доходу, показники доходності є одними з найважливіших, а статті, що мають найбільшу питому вагу в структурі доходу повинні бути досліджені та спрогнозовані на майбутні періоди відштовхуючись від даних минулих періодів (рис.3.1). Тому проведемо аналіз лінії тренду процентного доходу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» на 2023, 2024 та 2025 роки використавши три варіанти: лінійний, логарифмічний та поліноміальний тренд (табл.3.2).

Таблиця 3.1 – Усього процентних доходів АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ» за 2017 – 2022 рр., тис.грн

Період	Усього процентних доходів
2017	2 861 566
2018	3 747 025
2019	4 294 454
2020	3 525 872
2021	3 838 723
2022	7 012 778

Таблиця 3.2 – Прогнозування процентного доходу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» на 2023-2025 рр., тис.грн

Тренд	Рівняння тренду (прогнозне)	Коефіцієнт детермінації
Лінійний	$y = 578\,930,63x + 2\,187\,145,80$	$R^2 = 0,56$
Логарифмічна	$y = 1\,469\,124,84\ln(x) + 2\,602\,446,10$	$R^2 = 0,45$
Поліноміальна	$y = 187\,583,36x^2 - 734\,152,87x + 3\,937\,923,80$	$R^2 = 0,68$

Лінійна модель прогнозування є найпростішою та найпоширенішою, що спрощує інтерпретацію результатів і прогнозування на основі даних. У банківському секторі її використовують для прогнозування на основі історичних даних про видані кредити. Завдяки простоті у використанні, вона є ефективним інструментом для швидкої оцінки майбутніх тенденцій.

Логарифмічна модель краще підходить для аналізу даних, що демонструють швидкий ріст або спад на початковій стадії. Вона корисна для моделювання змін темпів зростання, таких як насичення ринку або впровадження нових технологій. У випадках, коли зміни найбільш значні на початку, логарифмічна модель дозволяє точніше прогнозувати тенденції, що робить її незамінною для довгострокового планування.

Поліноміальна модель забезпечує гнучкіший підхід до аналізу. Вона корисна, коли залежність між змінними не є лінійною, а також в умовах різких коливань або нестабільності на ринку, коли потрібно врахувати безліч факторів, що впливають на динаміку змін. Проаналізувавши отримані дані, бачимо, що найефективніше буде орієнтуватися на результати поліноміальної лінії тренду, адже значення детермінації найбільше приближене до 1. Найбільша вірогідність похибки знаходиться у логарифмічній моделі, коефіцієнт детермінації якої дорівнює 0,45. Розглянемо графіки наведених в таблиці моделей починаючи з лінійної на рис.3.1.



Рис. 3.1 – Лінійна модель прогнозування процентного доходу
АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» на 2023-2025 рр.

Перейдемо до логарифмічної моделі на рис.3.2.

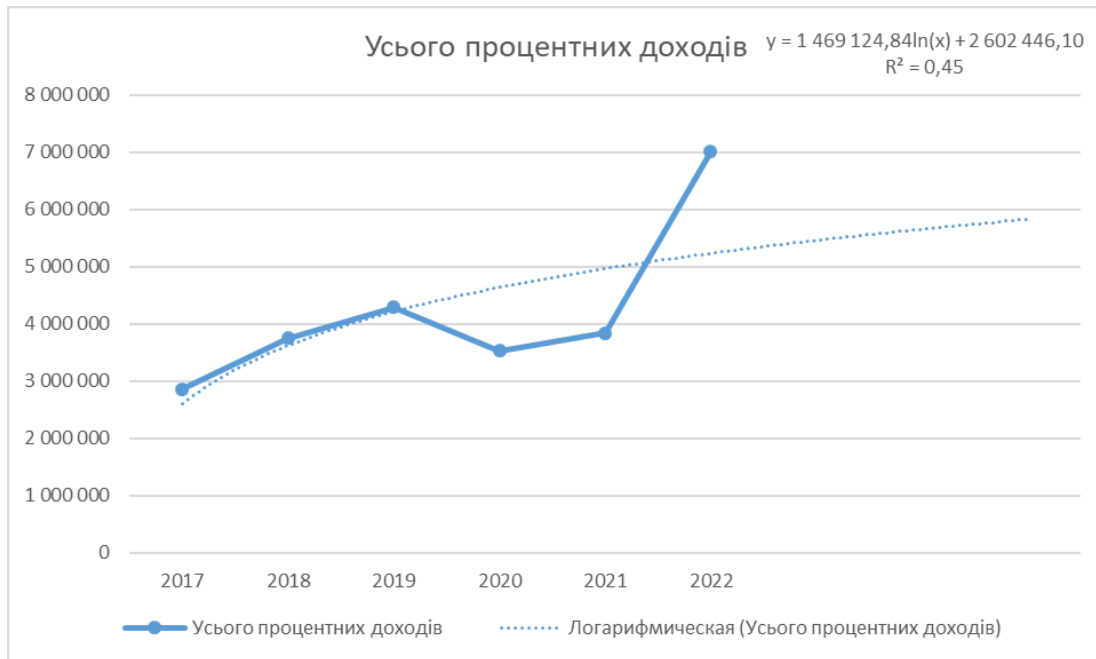


Рис. 3.2 – Логарифмічна модель прогнозування процентного доходу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» на 2023-2025 рр.

І розглянемо третю модель – поліноміальну на рис.3.3.

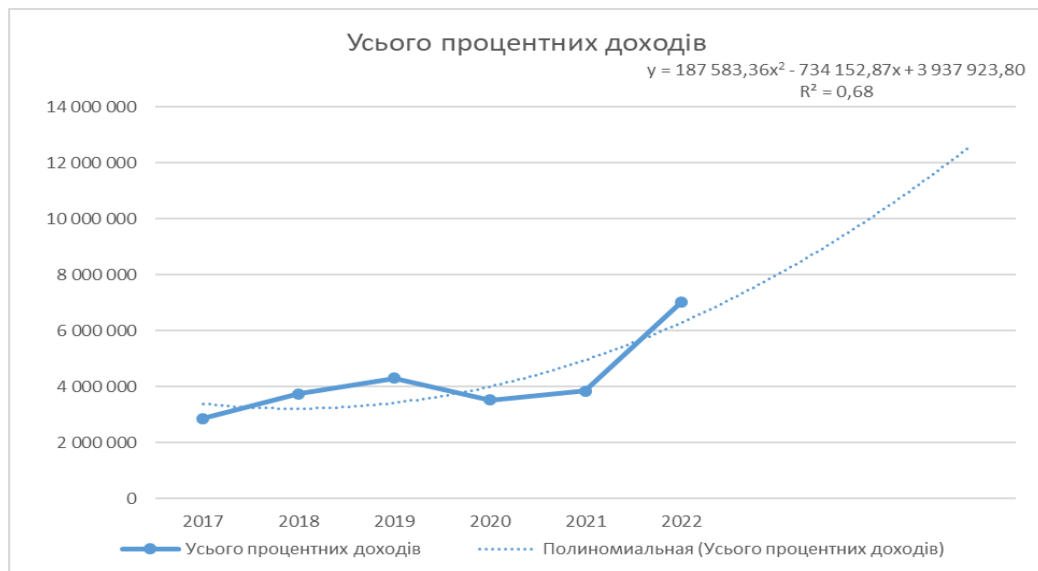


Рис. 3.3 – Поліноміальна модель прогнозування процентного доходу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2023-2025 рр.

Переведемо прогнозовані результати в реальні цифри за допомогою Excel та проаналізуємо отриману таблицю 3.3.

Таблиця 3.3 – Прогнозовані результати процентного доходу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» на 2023-2025 рр., тис.грн

Рік	Лінійна	Логарифмічна	Поліноміальна
2023	6 239 660	5 461 231	7 990 438
2024	6 818 591	5 657 405	10 070 036
2025	7 397 521	5 830 443	12 524 800

Проведемо горизонтальний аналіз отриманих результатів.

Таблиця 3.4 – Прогнозовані результати процентного доходу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» на 2023-2025 рр., тис.грн

Показник	Рік				Відхилення, %		
	2022	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Процентний дохід	7 012 778	7 990 438	10 070 036	12 524 800	14	26	24

Аналізуючи прогнозовані результати процентного доходу за період з 2023 по 2025 роки (рис.3.4), можемо очікувати помітне стійке зростання. У 2023 році дохід може зрости на 14% порівняно з попереднім роком, у 2024 році — на 26%, а у 2025 році — на 24%. Така динаміка буде свідчити про позитивну тенденцію у збільшенні процентного доходу, що може бути результатом ефективної стратегії управління або зростання ринку. Це також вказує на можливість подальшого розвитку та зміцнення фінансових позицій у майбутньому.

Висновки до розділу 3

Сучасна економіка України, зокрема її фінансовий ринок, перебуває в складному та неоднозначному стані, що зумовлено як внутрішніми, так і зовнішніми факторами, такими як війна, пандемія коронавірусу та валютні

коливання. Важливим завданням є забезпечення стабільності та ефективності фінансової системи, що сприятиме підвищенню рівня зайнятості та створенню нових можливостей для бізнесу. Ринок фінансових послуг є ключовим механізмом підтримки конкурентоспроможності економіки країни, і його розвиток вимагає детального аналізу поточного стану, виявлення проблем та визначення основних напрямків розвитку.

Однією з головних проблем українського фінансового ринку є недостатність фінансових ресурсів для задоволення інвестиційного попиту, що потребує створення умов для залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій. Недосконалість законодавства та державного регулювання також є суттєвою перешкодою для розвитку ринку, що знижує довіру до фінансових установ та призводить до дестабілізації ринку. Низька ефективність діяльності небанківських фінансових посередників і фондового ринку ще більше ускладнює ситуацію.

Для вирішення зазначених проблем важливо впроваджувати комплексні заходи, такі як створення сприятливих умов для клієнтів та компаній, підвищення якості кредитування, регулювання діяльності кредиторів, оптимізація бюджетних витрат, стимулювання внутрішніх інвестицій та вдосконалення законодавчої бази. Запровадження жорсткого режиму економії, раціоналізація соціальних витрат, зменшення обсягів позик та розвиток страхових механізмів є важливими кроками для стабілізації фінансової системи.

Дослідивши реакцію та дії деяких країн під час криз, отримали такі результати: досвід країн ЄС показує, що під час фінансових криз часто відбувається інтеграція нагляду за ринками фінансових послуг у структуру центральних банків. Такий підхід дозволяє ефективніше реагувати на виклики глобалізації фінансових ринків. Водночас, європейський досвід наголошує на необхідності реформування системи державного регулювання, щоб забезпечити єдність макро- та мікропруденційних політик на національному та наднаціональному рівнях.

Україна може значно виграти від впровадження передових європейських практик у сфері фінансового регулювання, що сприятиме поліпшенню системи державного нагляду за ринками фінансових послуг в умовах євроінтеграції. Проте досвід Великобританії, як одного з найрозвиненіших фінансових центрів світу, демонструє успішну модель кластеризації, де фінансові, адміністративні та технологічні установи працюють спільно, забезпечуючи високий рівень координації та зручності для клієнтів.

Цей приклад також може бути корисним для України при розбудові власного фінансового сектору.

Таким чином, для успішної інтеграції в ЄС та зміцнення фінансової системи України необхідно запозичити та адаптувати кращі європейські практики, зокрема, інтеграцію нагляду в структуру центральних банків, реформування законодавчої бази та створення сприятливих умов для внутрішніх та зовнішніх інвестицій. Реалізація цих заходів сприятиме підвищенню ефективності фінансового регулювання та забезпеченню стабільного економічного розвитку країни.

Говорячи про модернізацію не можна обійти стороною цифрові технології та цифровізацію, адже цифрові технології та інновації відіграють ключову роль у модернізації фінансових послуг, сприяючи економічному зростанню та підвищенню конкурентоспроможності. В умовах цифрової трансформації, ринок фінансових послуг зазнає суттєвих змін, що веде до появи нових гравців, таких як фінтех-компанії та необанки, та змушує традиційні фінансові установи шукати нові джерела доходів. Інтеграція новітніх технологій, таких як штучний інтелект, велика база даних та блокчейн, дозволяє фінансовим посередникам покращувати послуги, підвищувати кібербезпеку, оптимізувати витрати та надавати персоналізовані продукти. Наприклад, блокчейн забезпечує прозорість і безпеку транзакцій, а штучний інтелект допомагає у прогнозуванні ризиків та вдосконаленні клієнтського сервісу.

Впровадження цифрових технологій також вимагає подолання викликів, таких як цифрові розриви та адаптація до нових технологічних рішень. Використання чат-ботів і роботів для оптимізації обслуговування клієнтів і зниження витрат демонструє значний потенціал, але потребує вирішення питань щодо гнучкості та розуміння складних запитів. Приклади з Швейцарії та США демонструють успішність цих технологій, що підтверджується зростанням кількості користувачів цифрових фінансових сервісів.

В Україні, цифровізація фінансових послуг, особливо в мікrokредитуванні та платіжних системах, активно розвивається, сприяючи адаптації до європейських стандартів, інколи навіть обганяючи в певних сферах. Національний банк України працює над удосконаленням законодавчої бази для підтримки цього процесу. Для подальшого успішного розвитку українським фінансовим установам варто розглядати різні інноваційні стратегії, такі як амбідекстрія, "руйнівні інновації" та стратегія Toyota, щоб залишатися конкурентоспроможними та адаптуватися до швидко змінюваного ринку. Ці стратегії можуть допомогти підвищити ефективність роботи, знайти нові можливості та забезпечити стійке зростання.

Підсумовуючи практичне прогнозування ключового показника діяльності в АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» зрозуміло, що аналіз процентного доходу є критично важливим, оскільки він становить значну частину загального доходу. Було проведено аналіз лінії тренду процентного доходу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» на 2023-2025 роки з використанням трьох моделей: лінійної, логарифмічної та поліноміальної. Аналізуючи прогнозовані дані, найефективнішою виявилася поліноміальна модель, оскільки її коефіцієнт детермінації був найближчим до 1, вказуючи на точність. Прогнозоване зростання процентного доходу на 2023-2025 роки показує можливе стабільне збільшення, що буде свідчити про позитивну тенденцію та можливості для подальшого розвитку банку.

ВИСНОВКИ

Ринок фінансових послуг є важливою складовою будь-якої економіки, яка відображає систему відносин між учасниками щодо формування попиту і пропозиції на фінансові послуги. Цей ринок включає різні види послуг, такі як обробка платіжних документів, керування фінансовими активами, обмін валют, кредитні операції, страхування, інвестування та інші. Учасники ринку фінансових послуг можуть бути фінансовими установами та інститутами, які надають ці послуги. Фінансові установи, такі як банки, страхові компанії та пенсійні фонди, надають широкий спектр послуг, включаючи обслуговування рахунків, кредитування та інвестування. Фінансові інститути, такі як фондові біржі та кредитно-гарантійні установи, спеціалізуються на наданні конкретних фінансових послуг та операцій. Ринок фінансових послуг має різні функції, такі як залучення та перерозподіл фінансових ресурсів, управління ризиками, стимулювання інвестицій та сприяння ефективному використанню капіталу. Цей ринок також впливає на оборотність капіталу, формування цін та мінімізацію ризиків для учасників. Структурні елементи ринку фінансових послуг включають різні установи та інститути, такі як банки, кредитні спілки та фондові біржі, які надають різноманітні фінансові послуги. Кожен з цих учасників має свої специфічні функції та види послуг, які надаються. Усе враховуючи, ринок фінансових послуг відіграє ключову роль у розвитку економіки та сприяє функціонуванню фінансової системи країни. Ринок фінансових послуг, що стосується ломбардів, включає широкий спектр послуг, наданих цими установами. Ломбарди надають кредити під заставу різноманітних предметів, таких як домашнє майно, рухоме та нерухоме майно, цінні папери та дорогоцінні метали. Вони також забезпечують послуги зберігання заставленого майна. Головними клієнтами ломбардів є фізичні особи. Фінансові послуги у сфері гарантування вкладів, надані Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, спрямовані на забезпечення збереження вкладів фізичних осіб у

комерційних банках. Ці послуги гарантують повернення коштів за вкладом, включаючи нараховані на нього відсотки, у разі недоступності вкладу. Фінансові послуги на валютному ринку включають операції з передачі права власності на валютні цінності. Такі операції можуть бути готівковими або безготівковими та здійснюються в пунктах обміну валюти або на міжбанківському валютному ринку. Лізингові компанії надають послуги фінансового лізингу, що полягає в довгостроковій оренді нерухомості та рухомого майна з правом подальшого викупу. Ці послуги можуть також надаватися іншими юридичними особами, що не є фінансовими установами, за умови дотримання вимог законодавства. Фінансові послуги страхових компаній з прийняття ризику надають захист від різних ризиків інвесторам. Страхові компанії відшкодовують збитки при настанні страхового випадку залежно від умов договору. Недержавні пенсійні фонди збирають кошти для забезпечення учасників додатковими пенсійними виплатами в майбутньому. Вони відкривають та ведуть іменні пенсійні рахунки для кожного учасника та інвестують залучені кошти в цінні папери та інші активи. Усі ці фінансові послуги мають важливе значення для розвитку економіки та забезпечення фінансової стабільності в країні. Ринок допоміжних та супутніх послуг у сфері фінансової діяльності обслуговується аудиторськими та консалтинговими компаніями, фірмами з оцінки майна та антикризового управління. Ці установи надають широкий спектр послуг, включаючи оцінку майна суб'єктів господарювання, фінансовий аналіз банку, консультування з антикризового управління та проектні послуги. На фоні цього, важливо розглянути різноманітних суб'єктів та посередників, що забезпечують функціонування фінансового ринку. Фізичні та юридичні особи, разом з фінансовими посередниками, створюють основну інфраструктуру для торгівлі та інвестування на ринку. Фінансові посередники, в свою чергу, поділяються на банківську систему, небанківські кредитні інститути та контрактні фінансові інститути. Кожна з цих категорій виконує певні функції, такі як трансформація активів, торгівля фінансовими активами, надання консультацій та

інші. Важливо зазначити, що самостійні організації, які не надають фінансові послуги, також відіграють важливу роль на ринку фінансових послуг, зосереджуючись на регулятивних аспектах і впливі на загальний розвиток ринку. Кожен учасник ринку фінансових послуг використовує різні фінансові інструменти для здійснення операцій. Фінансові інструменти, такі як гроші, розрахункові документи, цінні папери та інші, дозволяють здійснювати різноманітні операції на ринку. Отже, ринок допоміжних та супутніх послуг у сфері фінансової діяльності є невід'ємною частиною фінансового ринку, сприяючи його ефективному функціонуванню та розвитку.

Державне регулювання ринку фінансових послуг в Україні є складним і багатогранним процесом, спрямованим на захист інтересів споживачів та запобігання кризовим ситуаціям. Ця мета досягається через реалізацію комплексу заходів з регулювання та нагляду за ринками фінансових послуг. Основною метою державного регулювання є реалізація ефективної державної політики у цій сфері, забезпечення захисту інтересів споживачів, розвитку та функціонування фінансових ринків, а також створення умов для ефективного розподілу фінансових ресурсів та захисту прав їх учасників. Основними органами, що виконують ці функції, є Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Національний банк України та Антимонопольний комітет України. Кожен з них має свої визначені обов'язки та функції, спрямовані на забезпечення стабільності та розвитку фінансових ринків. Державне регулювання ринку фінансових послуг в Україні також передбачає надання ліцензій фінансовим установам, розробку та впровадження нормативно-правових актів, моніторинг діяльності фінансових установ та застосування відповідних заходів впливу з боку державних органів.

Конкурентоспроможний ринок фінансових послуг є ключовим показником ефективності його функціонування. Методичні підходи до визначення ефективності ринку базуються на розрахунку індексів або систематизованого набору показників, що дозволяють оцінити рівень глобальної

конкурентоспроможності та фінансового розвитку. Загалом, ефективність функціонування ринку фінансових послуг визначається його здатністю задовольняти потреби учасників ринку та сприяти розвитку економіки країни.

Після фінансового аналізу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» також можна зробити наступні висновки:

Банк підтвердив свій статус надійної установи на банківському ринку України завдяки стійким фінансовим показникам та високій репутації, що підтверджується рейтингами та широкою базою клієнтів. Показав успішне розширення своєї діяльності в Україні, особливо активно співпрацюючи з агробізнесом та лідируючи в автокредитуванні, а потім надаючи універсальні банківські послуги. Має чітко визначену систему корпоративного управління, що забезпечує ефективне функціонування через взаємодію між правлінням, наглядовою радою та загальними зборами. Також банк виступає як соціально відповідальний учасник українського суспільства, підтримуючи різні благодійні ініціативи та вражає стійкістю, адже незважаючи на економічні виклики, банк демонструє стабільність та позитивну динаміку у фінансових показниках. Узагальнюючи фінансовий аспект, банк показав позитивну динаміку та стабільність у період з 2020 по 2022 роки. Його сукупні активи зростають, найбільшими джерелами ресурсів є кошти клієнтів, а стійкість капіталу підтверджується нормативами та показниками ліквідності. Такий аналіз свідчить про успішну діяльність банку та його стабільність у фінансовому секторі.

На основі третього розділу можна зробити висновок:

Сучасна економіка України, зокрема її фінансовий ринок, стикається з багатьма викликами, включаючи війну, пандемію та валютні коливання. Для забезпечення стабільності та ефективності фінансової системи необхідно впроваджувати комплексні заходи, спрямовані на залучення інвестицій, вдосконалення законодавства та державного регулювання, підвищення якості кредитування та розвитку страхових механізмів. Досвід європейських країн показує важливість

інтеграції нагляду за ринками фінансових послуг у структуру центральних банків та реформування системи державного регулювання для забезпечення єдності макро- та мікропруденційних політик. Запозичення британських практик, таких як кластеризація фінансових, адміністративних та технологічних установ, також може бути корисним для України. Цифрові технології та інновації відіграють ключову роль у модернізації фінансових послуг, підвищуючи їх ефективність, безпеку та конкурентоспроможність. Впровадження технологій, таких як блокчейн, штучний інтелект та велика база даних, дозволяє фінансовим посередникам надавати більш персоналізовані та безпечні послуги. Для подальшого розвитку українським фінансовим установам в умовах діджиталізації варто розглядати інноваційні стратегії, такі як амбідекстрія, "руйнівні інновації" та стратегія Toyota, щоб залишатися конкурентоспроможними та адаптуватися до швидко змінюваного ринку. Реалізація цих заходів сприятиме підвищенню ефективності фінансового регулювання та забезпеченню стабільного економічного розвитку країни. Прогнозування доходності на 2023-2025 роки було проведено за допомогою трьох моделей: лінійної, логарифмічної та поліноміальної. За результатами аналізу, поліноміальна модель виявилася найбільш ефективною за результатами коефіцієнту детермінації, який був найближчим до 1, що свідчить про високу точність цієї моделі. Прогнозоване зростання процентного доходу на 2023-2025 роки демонструє можливе стабільне збільшення, що вказує на позитивну тенденцію та створює можливості для подальшого розвитку банку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Унінець-Ходаківська В. П., Костюкевич О. І., Лятамбор О. А. Ринок фінансових послуг: теорія і практика. Вид. 2-ге, доп. і перероб: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.;
2. Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» від 2023 р. № 1160-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text>;
3. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету УДК 336.7 Гармашова Ю.О., к.е.н., Класичний приватний університет ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2015/14-2015/15.pdf>;
4. Марена Т. В. Сучасні комплексні методики оцінки рівня конкурентоспроможності фінансових ринків / Т. В. Марена // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка. – 2013. – Вип. 5. – С. 44 – 49;
5. Масляєва К. В. Господарсько-правове забезпечення функціонування ринку фінансових послуг в Україні : дис. ... канд. юр. наук: 126 12.00.04 [Електронний ресурс] / К. В. Масляєва. – Харків, 2008. – Режим доступу : <http://mydisser.com/ua/catalog/view/6/44/2204.html>;
6. Масляєва К.В. Правова характеристика кваліфікаційних ознак основних фінансових інструментів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.nulau.edu.ua/bitstream/123456789/3532/1/Maslyayeva_184.pdf;
7. Становлення та розвиток небанківських фінансових посередників на ринку фінансових послуг/ І. Ю. Герасимова // Економіка : проблеми теорії та практики. Зб. наук. праць. – 2010. – Вип. 259. Т. 2. – С. 621 – 627. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/3080>;

8. Офіційний сайт АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://credit-agricole.ua>;
9. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://minfin.com.ua/>;
10. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.nssmc.gov.ua/>;
11. Офіційний сайт Національного банку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua/ua>;
12. Вовченко О. С. Сучасні методичні підходи до оцінки фінансової стабільності банку / О. С. Вовченко // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія : Економічні науки. - 2016. - № 5. - С. 161-169. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvpushk_2016_5_23
13. Ліквідність та платоспроможність банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://studentam.net.ua/content/view/5049/132/>
14. Річний звіт АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://credit-agricole.ua/storage/files/ar-cab-2020-ukr-23-03-2020-with-ey-report-techn.pdf>
15. Річний звіт АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2021. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://credit-agricole.ua/storage/files/annual-report-2021-ukr-full.pdf>
16. Річний звіт АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2022. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://credit-agricole.ua/storage/files/annual-report-2022-ukr-final.pdf>
17. Танчак Я.А, Поліщак В.І., ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ. 2018. № 6(11). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/736583>
18. Офіційний сайт біржи України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ux.ua/>

19. Харабара В. Проблеми розвитку фінансового ринку. 2024. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-4696/>
20. Гатаулліна Е. Проблематика розвитку фінансового ринку України. *Економіка і суспільство*. 2023, Випуск № 50
21. Офіційний сайт Асоціації Українських Банків. 2024. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://aub.org.ua/index.php/104/ekspertna-dumka/14361-u-2024-rotsina-rinku-finansovikh-poslug-ochikuyutsya-znachushchi-zmini-yaki-nesut-pozitivni-ta-konstruktivni-peretvorennya-dlya-sektoru>
22. Офіційний сайт Національного банку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
23. Офіційний сайт Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nfp.gov.ua>.
24. Чоп Т.І., Татарин Н.Б.. Проблеми фінансового ринку України та шляхи їх подолання. 2018. № 19. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://economyandsociety.in.ua/journals/19_ukr/175.pdf
25. Офіційна сторінка Європейської комісії. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/ukraines-path-towards-eu-accession_uk
26. IMF (2020). World Economic Outlook Update, January 2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2020/01/20/weo-update-january2020>
27. Тригуб О. Розвиток фінансового сектору Великої Британії в умовах Brexit: початок нової епохи. 2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://expla.bank.gov.ua/expla/news_0140.html
28. Schueffel P. Taming the Beast: A Scientific Definition of FinTech. *Journal of Innovation Management*. 2016. Vol. 4. № 4. P. 32-34.
29. Розпорядження Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її

реалізації від 17.01.2018. № 67-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#Text>

30. Пантелєєва Н. Цифрова конвергенція ринку фінансових послуг / Розвиток фінансового ринку в Україні: загрози, проблеми та перспективи: матеріали Міжн. наук.-практ. конференції (15 Жовтня 2019 р., м. Полтава). Полтава: ПолтНТУ, 2019. С. 19-22.

31. М. Ладуба «Блокчейн: принцип роботи, сфери застосування та перспективи.» 2022. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mc.today/uk/blokchejn-printsip-roboti-sferi-zastosuvannya-ta-perspektivi/>

32. Холявко Н., Колоток М. Інформаційні технології в роботі зарубіжних фінансових установ. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2021. № 1 (25). С. 117-126

33. Демчишак Н., Гудима Р. Розвиток фінтеху в Україні та світі на основі використання технологій блокчейну та штучного інтелекту. Ефективна економіка. 2021. № 6.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8948>.

34. Найбільший банк Швейцарії вирішив замінити роботами 6 тисяч співробітників. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.finanz.ru/novosti/aktsii/krupneyshiy-bank-shvecii1reshil-zamenit-robotami-6-tysyach-sotrudnikov-1027409738>.

35. How Five Robots Replaced Seven Employees at a Swiss Bank. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-05-04/how-five-robots-replaced-seven-employees-at-a-swiss-bank>

36. Холявко Н., Колоток М. Інформаційні технології в роботі зарубіжних фінансових установ. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2021. № 1 (25). С. 117-126.

37. Гулей А., Гулей С. Цифрова трансформація вітчизняного банківського середовища в умовах розвитку фінтех-екосистеми. Український журнал прикладної економіки. 2019. № 1. Том 4. С. 6-15.
38. Цифрова економіка як ключовий тренд розвитку постіндустріального суспільства : монографія / [авт. кол.]. ; за заг. ред. Н. Пантелеєвої, С. Колодія, М. Ребрика. Київ : ДВНЗ “Університет банківської справи”, 2019. 299 с
39. Бугель Ю. В. Напрями удосконалення сучасних методів управління банківським кредитним портфелем. Галицький економічний вісник. 2010. Вип. 2 (27). С. 157-163.
40. Річний звіт АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2023. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://credit-agricole.ua/storage/files/creditagricole-fs-ukr-9m-2023_1698849423.pdf
41. К. Ніколаєва. Як спрогнозувати бізнес-показники за методом лінійного тренду з урахуванням сезонності: покроковий мануал, 2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://inweb.ua/blog/ua/kak-sprognozirovat-biznes-pokazateli-po-metodu-lineynogo-trenda-i-s-uchetom-sezonnosti-poshagovyy-manual/>

ДОДАТКИ

Додаток А




Звіт про фінансовий стан за 2020-2023 рр.

Звіт про фінансовий стан
на 31 грудня 2021 року

Найменування статті	Примітки	(тис.грн.)		
		на 31 грудня 2021 року	на 31 грудня 2020 року (як рекласифіковано)	на 31 грудня 2019 року (як рекласифіковано)
АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	10 317 866	13 096 793	6 873 541
Кредити та аванси банкам	7	3 977 742	4 561 726	2 485 102
Кредити та аванси клієнтам	8	33 796 740	27 779 293	23 223 940
Інвестиції в цінні папери	9	5 370 487	3 593 129	1 457 831
Похідні фінансові активи	35	6 833	7 008	49 078
Інвестиційна нерухомість	10	2 745	3 109	6 161
Відстрочені податкові активи	29	18 268	27 095	-
Основні засоби	11,12	845 408	845 042	803 527
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	12	360 516	297 268	219 141
Інші фінансові активи	13	47 119	49 934	88 088
Інші нефінансові активи	14	95 904	92 130	94 450
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам	15	889	7 518	955
Усього активів		54 840 517	50 360 045	35 301 814
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Кошти банків		13 969	2 212	7 006
Кошти клієнтів	16	46 078 279	42 766 641	28 812 862
Похідні фінансові зобов'язання	35	5 024	14 270	-
Інші залучені кошти	17	484 707	-	-
Поточні податкові зобов'язання		106 540	66 724	57 093
Відстрочені податкові зобов'язання		-	-	2 973
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	18	122 094	124 238	47 843
Інше забезпечення	18	45 288	37 641	34 266
Інші фінансові зобов'язання	19	284 830	273 892	312 122
Інші нефінансові зобов'язання	20	221 211	165 118	193 245
Субординований борг	21	780 074	808 567	678 538
Усього зобов'язань		48 142 016	44 259 303	30 145 948
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
Статутний капітал	22	1 222 929	1 222 929	1 222 929
Нерозподілений прибуток		2 433 644	2 570 725	1 729 931
Резервні та інші фонди Банку		2 929 787	2 226 047	2 139 547
Інші резерви		112 141	81 041	63 459
Усього власного капіталу		6 698 501	6 100 742	5 155 866
Усього зобов'язань та власного капіталу		54 840 517	50 360 045	35 301 814

Затверджено до випуску та підписано

22 червня 2022 року

Голова Правління  Карлос де Корду
 Фінансовий директор  Джорджіо Сопранзі
 Головний бухгалтер  Вадим Кононенко

Примітки, подані на сторінках 50-124 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності


**Звіт про фінансовий стан
на 31 грудня 2022 року**

Найменування статті	Примітки	(тис. грн.)	
		на 31 грудня 2022 року	на 31 грудня 2021 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	15 592 133	10 317 866
Кредити та аванси банкам	7	22 709 896	3 977 742
Кредити та аванси клієнтам	8	27 458 170	33 796 740
Інвестиції в цінні папери	9	5 278 503	5 370 487
Похідні фінансові активи	35	-	6 833
Інвестиційна нерухомість	10	3 515	2 745
Поточні податкові активи	29	104 320	-
Відстрочені податкові активи	29	32 794	18 268
Основні засоби	11,12	750 129	845 408
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	12	433 569	360 516
Інші фінансові активи	13	114 205	47 119
Інші нефінансові активи	14	89 908	95 004
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати платникам	15	584	889
Усього активів		72 567 726	54 840 517
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків		4 743	13 060
Кошти клієнтів	16	64 003 382	46 078 279
Похідні фінансові зобов'язання	35	-	5 024
Інші залучені кошти	17	729 319	484 707
Поточні податкові зобов'язання	29	-	106 540
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	18	86 205	122 094
Інше забезпечення	18	30 578	45 288
Інші фінансові зобов'язання	19	297 690	284 830
Інші нефінансові зобов'язання	20	284 183	221 211
Субординований борг	21	1 040 167	780 074
Усього зобов'язань		66 485 267	48 142 016
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	22	1 222 929	1 222 929
Нерозподілений прибуток		31 220	2 433 644
Резервні та інші фонди Банку		4 834 869	2 929 787
Інші резерви		(6 559)	112 141
Усього власного капіталу		6 082 459	6 698 501
Усього зобов'язань та власного капіталу		72 567 726	54 840 517

Затверджено до випуску та підписано

03 липня 2023 року

Голова Правління  Карлос де Корду

Фінансовий директор  Джорджіо Сопранзі

Головний бухгалтер  Вадим Кононенко

Примітки, подані на сторінках 53 -121 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

**Звіт про фінансовий стан
на 30 вересня 2023 року**

Найменування статті	Примітки	(тис. грн)	
		На 30 вересня 2023 року	На 31 грудня 2022 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	29 464 664	15 592 133
Кредити та аванси банкам	7	31 448 651	22 709 896
Кредити та аванси клієнтам	8	20 079 912	27 458 170
Інвестиції в цінні папери	9	9 251 806	5 278 503
Інвестиційна нерухомість		3 436	3 515
Поточні податкові активи	25	-	104 320
Відстрочені податкові активи	25	24 950	32 794
Основні засоби		744 641	750 129
Нематеріальні активи за винятком гудвілу		413 576	433 569
Інші фінансові активи	11	349 583	114 205
Інші нефінансові активи	12	88 945	89 908
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		278	584
Усього активів		91 870 442	72 567 726
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків		6 410	4 743
Кошти клієнтів	14	80 682 930	64 003 382
Інші залучені кошти		561 302	729 319
Поточні податкові зобов'язання		285 149	-
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	15	156 999	86 205
Інше забезпечення	15	33 194	30 578
Інші фінансові зобов'язання	16	306 746	297 690
Інші нефінансові зобов'язання	17	305 002	284 183
Субординований борг	18	1 064 438	1 049 167
Усього зобов'язань		83 402 170	66 485 267
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	1 222 929	1 222 929
Нерозподілений прибуток		2 293 566	31 220
Резервні та інші фонди Банку		4 866 089	4 834 869
Інші резерви		85 688	(6 559)
Усього власного капіталу		8 468 272	6 082 459
Усього зобов'язань та власного капіталу		91 870 442	72 567 726

Затверджено до випуску та підписано

01 листопада 2023 року

Голова Правління  Карлос де Корду

Головний бухгалтер  Вадим Кононенко

Звіт про прибуток або збиток 2020-2022 рр.

Звіт про прибуток або збиток
за 2021 рік

Найменування статті	Примітки	(тис.грн.)	
		2021 рік	2020 рік (як рекласифіковано)
Процентні доходи, що обчислено із застосуванням методу ефективної ставки відсотка	24	3 838 723	3 525 872
Процентні витрати	24	(919 774)	(1 148 759)
Чистий процентний дохід		2 918 949	2 377 113
Комісійні доходи	25	1 096 686	958 274
Комісійні витрати	25	(275 278)	(250 106)
Чистий прибуток /(збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		9 072	(56 340)
Чистий прибуток/ (збиток) від операцій з іноземною валютою		450 601	138 185
Чистий прибуток / (збиток) від переоцінки іноземної валюти		(78 493)	331 364
Витрати, які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		-	(8 169)
Чистий прибуток від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		10 116	4 603
Збиток від зменшення корисності, визначений згідно з МСФЗ 9	26	(216 228)	(509 502)
Збиток від зменшення корисності/(прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності) для нефінансових активів		(14)	14 743
Інші доходи	27	35 416	26 586
Витрати на виплати працівникам	28	(1 118 967)	(1 039 110)
Амортизаційні витрати	28	(377 986)	(324 826)
Інші адміністративні та операційні витрати	28	(559 538)	(544 665)
Прибуток до оподаткування		1 894 336	1 118 150
Витрати на сплату податку (доходи від повернення податку)	29	(341 616)	(190 856)
Прибуток за рік		1 552 720	927 294
Прибуток на акцію від діяльності, що триває:	30		
чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію за рік, грн.		1.27	0.76
скоригований чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію		1.27	0.76

Затверджено до випуску та підписано

22 червня 2022 року

Голова Правління

Карлос де Корду

Фінансовий директор

Джорджіо Сопранзі

Головний бухгалтер

Вадим Кононенко

Примітки, подані на сторінках 50-124 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

**Звіт про прибуток або збиток
за 2022 рік**

Найменування статті	Примітки	(тис. грн.)	
		2022 рік	2021 рік
Процентні доходи, що обчислено із застосуванням методу ефективноної ставки відсотка	24	6 953 290	3 811 943
Інші процентні доходи	24	59 488	26 780
Процентні витрати	24	(1 762 532)	(919 774)
Чистий процентний дохід		5 250 246	2 918 949
Комісійні доходи	25	940 567	1 096 686
Комісійні витрати	25	(259 419)	(275 278)
Чистий прибуток / (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		(1 809)	9 072
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою		480 388	450 601
Чистий прибуток / (збиток) від переоцінки іноземної валюти		122 219	(78 493)
Чистий прибуток від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		-	10 116
Збиток від зменшення корисності, визначений згідно з МСФЗ 9	26	(4 441 130)	(216 228)
Збиток від зменшення корисності для нефінансових активів		(2 393)	(14)
Інші доходи	27	26 710	35 416
Витрати на виплати працівникам	28	(1 158 056)	(1 118 967)
Амортизаційні витрати	28	(407 396)	(377 986)
Інші адміністративні та операційні витрати	28	(511 498)	(559 538)
Прибуток до оподаткування		38 429	1 894 336
Витрати на сплату податку	29	(7 209)	(341 616)
Прибуток за рік		31 220	1 552 720
Прибуток на акцію від діяльності, що триває:	30		
чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію за рік, грн.		0,03	1,27
скоригований чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію		0,03	1,27

Затверджено до випуску та підписано

03 липня 2023 року

Голова Правління  Карлос де Корду

Фінансовий директор  Джорджіо Сопранзі

Головний бухгалтер  Вадим Кононенко

Примітки, подані на сторінках 53 - 121 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності